

Naročnina mesečno
18 Lir, za inozem-
stvo 31.50 Lir - ne-
deljska izdaja ce-
loletno 34 Lir, za
inozemstvo 65 Lir.
Ček. rač. Ljubljana
10.650 za naročnino
in 10.349 za inserate.

Podružnica:
Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tuje-
ga izvora: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana.
Telefon 4001-4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

SCLOVENEK

Abbonamenti: Mese
18 Lire. Estero, me-
se 31.50 Lire. Edi-
zione domenica, an-
no 34 Lire. Estero
65 Lire. C. C. P.:
Lubiana 10.650 per
gli abbonamenti,
10.349 per le in-
serzioni.

Filliale:
Novo mesto.

Bollettino No 1007

Azioni di pattuglie in Tunisia

Tre piroscafi nemici ed un sommergibile affondati - Bombe su Haifa e La Valetta - 10 apparecchi abbattuti

Il Quartier Generale delle Forze Armate com-
munica:

Nel settore tunisino azioni di pattuglie.
Formazioni da caccia dell'asse hanno attac-
cato con successo un aeroporto nemico distrug-
gendo al suolo 5 velivoli; altri cinque apparecchi
venivano abbattuti in combattimento.

Nostri aerosiluranti superando avverse con-
dizioni atmosferiche e l'intensa reazione nemica,
si portavano questa notte sul porto di Bona
e colpivano con siluri tre piroscafi colandoli a
picco.

Le raffinerie di petrolio di Haifa e il
porto di La Valetta sono stati efficacemente
bombardati da nostri aerei.

In Mediterraneo una nostra torpedi-
niera, al comando del tenente di vascello Bartoli
Bruno, ha affondato un sommergibile nemico.

Su alcune località tra capo Passero e
Pozzallo (Ragusa) e su Trabia (Palermo)
aeroplani avversari hanno sganciato bombe
e sparato raffiche di mitragliatrici: vengono se-
gnalati 12 morti e 24 feriti tra la popolazione,
sensibili dnani a casaggiati.

Un apparecchio nemico è precipitato in mare
presso Pozzallo colpito dal tiro della difesa
contraerea.

Nota al Bollettino No. 1007.

Gli aerosiluranti che hanno attaccato el silu-
rato i piroscafi nemici segnalati nel Bollettino
odierno erano condotti dai seguenti piloti:

Capitano Mancini Urbano da S. Giorgio in
Bosco (Padova) e maresciallo Grifoni Orlando da
Fabriano (Ancona); tenente Mura Bastista da Car-
gliari e sottotenente Catalano Ernesto da Gros-
setto; Tenente de Martini Luigi da Fratta (Sa-
lermo) e sottotenente Leonardo Giuseppe da Mar-
sala (Trapani); tenente Abbate Armando da
Tripoli e sergente Fabrizio Fabrizio da Nemi
(Roma); tenente Provato Paolo da Roma e sotto-
tenente Marcuso Pietro da Savelli (Catanzaro).

Vojno poročilo št. 1007

Ogledniško delovanje v Tunisu

**Trije sovražni parniki in podmornica
potopljene - Haifa in La Valetta
bombardirani - 10 letal sestreljenih**

Glavni Stan italijanskih Oboroženih Sil ob-
javlja:

Na tunisnem odseku ogledniško delovanje.
Osni lovci so uspešno napadli neko sovražno
letališče in na tleh uničili 5 letal; pet nadaljnjih let-
al je bilo sestreljenih v boju.

Naša torpedna letala so premagavši neugodne
vremenske razmere in močan sovražni odpor to noč
poletela nad pristanišče Bona, ter s torpedi zadela
tri parnike in jih potopila.

Naša letala so uspešno bombardirala petrolej-
ske rafinerije v Hajli in pristanišče v La Va-
letti.

Neka naša torpedovka je v Sredozemlju
pod poveljstvom poročnika bojne ladje Bruna Bar-
tolija potopila sovražno podmornico.

Nasprotna letala so metala bombe in s stroj-
nicami obstreljevala nekatere kraje med Cap Pa-
siero in Pozzallo (Ragusa) in Trabisio (Palermo)
med civilnim prebivalstvom je dognanih 12
mrtvih in 24 ranjenih, občutna škoda na zgradbah.
Neko sovražno letalo je zadeto od protiletal-
skega topništva treščilo v morje pri Pozzallu.

Dodatek k vojnemu poročilu št. 1007:

Torpedna letala, ki so napadla in torpedirala
sovražne parnike, omenjene v današnjem vojnem
poročilu, so vodili naslednji piloti: kapitan Mancini
Urbano in S. Giorgio in Bosco (Padova) in višji
narednik Grifoni Orlando iz Fabriana (Ancona);
poročnik Mura Bastista iz Cagliari in podporočnik
Catalano Ernesto iz Grosseta, poročnik De
Martini Luigi iz Fratte (Salerno) in podporočnik
Leonardo Giuseppe iz Marsala (Trapani); poročnik
Abbate Armandi iz Tripolija in narednik Fab-
rizio iz Nemi (Rim), poročnik Provati Paolo iz
Rima in poročnik Marcuso Pietro iz Savellija (Ca-
tanzaro).

Švica in sedanja vojna

Bern, 26. febr. AS. Na odprtju razstave ob
stoletnici prve švicarske znanke je imel govor
predsednik švicarske državne zveze in poštni ter
železniški minister Celio in je v njem z zadovo-
ljljstvom poudaril, da štiti Švica koristi 27 voj-
skujolikih se držav, kar pomeni, da ji vse zaupajo
ter jo spoštujejo. Vendar pa je sedanji čas težak,
gotovo mnogo težji kot je bil za Švico v vojni
leta 1870 ali 1914-1918. To je borba orjakov —
je nadaljeval Celio — in je izrazil mnenje, da se
ne strinja z optimizmom tistih ljudi, ki menijo,
da je vojna nevarnost za Švico prenehala. Ti
ljudje ne vedo, da je bila Švica pred dobrimi
100 leti pripravljena s četami starega carskega
maršala, ki je prišel iz daljnih step. Predsednik
je dodal, da zlasti švicarsko gospodarstvo občuti
danes težave in da se stanje še poslabšuje. Nato
je govoril o vprašanju, ki jih bo morala Švica
rešiti za tri in še dodat, da se bo morala no-

Millerjev glavni stan, 26. febr. Nemško vr-
hovno poveljstvo objavlja:

Na kubanskem mostišču ter na bojišču
pri Miusu so bili večeraj zaradi trajajoče od-
juga le boji krajevnega značaja.

Na odseku južnozahodno od Izju-
ma so napadajoče nemške divizije potisnile po-
točnega sovražnika dalje nazaj proti severu
in severovzhodu. Več sovjetskih bojnih skupin
je bilo obkoljenih, drugi močni oddelki pa so
bili razbiti. Število ujetnikov in plena narašča.

Zahodno od črte Harkov-Kursk se bo-
jujejo naše čete z elastičnim vojskovanjem s
pritiskajočimi sovražnimi silami. Krda bojnih
letal in letal za blizinske boje so razbila čelo
sovražnih tankovskih oddelkov kakor tudi zbi-
rališče čel, prostore, na katerih se je sovražnik
pripravil ter bombardirala dovoze z sovjet-
sko preskrbo po cestah in železnicah.

Južno in severno od Orla so se naše divi-
zije spet odlično borile v tridih obrambnih bo-
jih. Sovražnik, ki je z novimi pehotnimi in tan-
kovskimi skupinami tudi večeraj napadal zlasti
severno od Orla, je bil v tridih bojih odbit. Na
nekaterih mestih, kjer je sovražnik vdrl, boji
še trajajo. Sovražniki so imeli spet občutne člo-
veske in tankovske izgube.

Južno od Ilmenskega jezera je so-
vražnik razširil svoje močne napade na nadalj-
na področja. Z nadmočnimi pehotnimi in tan-
kovskimi silami izvedeni napadi so se s krvavi-
mi izgubami izjalovili.

Lastni krajevni napadalni nastopi na pod-
ročju južno od Ladoškega jezera so do-
segli zastavljene cilje. Sovražni protisunkovi so ostali
brezuspješni.

Nemška bojna letala so napadla v vodah
okrog Severnega rta konvoj, ki je bil na
poti proti vzhodu in so po dosedaj prispelih po-
ročilih potopila 6000 tonski prevozni parnik.
Razen tega pa s bombnimi zadetki poškodovala
še 4 nadaljne ladje.

Na severozahodnem bojišču je bila
napadalna akcija v srednjem delu gorovja
zaključena. Močni angleški in ameriški oddelki
so bili razbiti ali hudo poraženi. V teh borbah je
imel sovražnik visoke krvave izgube. Do danes
je bilo privedenih skoraj 4000 ujetnikov, razen
tega pa zaplenjenih ali uničenih 235 oklepnih
voz, 161 oklepnih izvidniških voz ter 160 topov
in samovoznih letal.

Hitra bojna letala so napadala z dobrim uspe-
hom sovražne gorske postojanke. Pri napadu hitri-
h nemških bojnih letal na izpostavljeno oporišče
na jugovzhodni fronti je bilo večje število sovraž-
nih letal uničenih ali poškodovanih na tleh.

Angleška letala so metala pretežno noč razdi-
ralne in zažigalne bombe pretežno na stanovanjske
predele nekaterih krajev v zapadni in jugo-
zapadni Nemčiji, med drugim tudi na mestno
področje Nürnberg. Prebivalstvo je imelo iz-
gube. Šest napadajočih bombnikov je bilo sestrel-
jenih.

Nemški nauki iz leta 1918

Berlin, 26. febr. AS. V članku z naslovom
»Nauki iz leta 1918« primerja politični sodela-
vec lista »Völkischer Beobachter« položaj, v
katerem se je nahajala Nemčija iz zdaj že do-
bro znanih vzrokov med vojno 1914-1918 ter
položaj Nemčije v sedanji vojni. Velika razlika
med obema dobama je v tem, da danes navdaja
Nemčijo ena sama jeklena volja, ki jo navduš-
juje in oživlja vse narodne sile ter tako vedno
bolj cementira notranjo fronto z duhom prave-
ga bojišča ter na ta način zagotavlja pogoje za
zmago. V vojni 1914-1918 pa nemško ljudstvo ni
verovalo ter je imelo le mlačno zaupanje v bu-
dočnost. Danes — podrobneje ugotavlja član-
kar — na nobenega nemškega državljana ne mo-
rejo vplivati sovražne propagandne bajke, da

bi verjel na lahek mir in na milo postopanje
morebitnega zmagovalca.

Vsakdo v Nemčiji preveč dobro ve, kaj bi
se zgodilo z Nemčijo če se usoda ne bi nasme-
ljala nemškemu orožju: zgled 1918 je še preveč
žito pred očmi nemškega ljudstva, toda — v
razliko od takrat — gotovost in prepričanje v
zmago temelji danes na dejstvih, ki se ne dajo
zanikati, četudi bo borba še dolga in težka,
četudi se zdi, da je uspeh še daleč in četudi bo
usoda mogoče hotela še preizkusiti nemški na-
rod z drugimi udarci. Borci iz vseh bojišč bodo
izšli iz tega še bolj pripravljeni na vojno, bo-
disi materialno, bodisi moralno, in njihovo za-
upanje v bodočnost bo še trdnjše.

Vsa Evropa v borbi proti boljševizmu

Berlin, 26. febr. »Börsen Zeitung« poroča v
zvezi z Hitlerjevim govorom, da so že v teku
ukrepi za izvedbo totalnega napora Nemčije in
zasedenih pokrajin za borbo proti boljševizmu.
Nemčija je poleg moralne upravičenosti popolnoma
jasno tudi po mednarodnih haških konvencijah
upravičena zahtevati od prebivalstva zasedenih
krajev kakršno koli delo. V ostalem pa je na-

ravno, da v trenutku, ko stavi borba proti boljševizmu vedno večje zahteve vojni proizvodnji,
Nemčija totalitarno uporabi ne le vse svoje, mar-
več tudi vse človeške in gmojne sile zasedenih
pokrajin. Bilo bi paradokso in nezgodno, da bi
prebivalstvo zasedenih krajev stalo brez dela in
križem rok, dočim bi nemška vojska zanj preli-
vala kri na bojišču.

»Deutsche Allgemeine Zeitung« piše, da Nem-
čija ni hotela in začela vojne in zato je pravično,
če v najkritičnejši uri evropski narodi, ki so iz-
zvali to vojno ter so odgovorni zanj, dajo tudi
svoj prispevek. Nemčija ima primerna sredstva,
da bo to dosegla.

Odziv posameznih evropskih držav je zado-
voljiv. Pariški listi so polni navdušenega pristanka.
Dopisnik istega lista poroča iz Kopenhagena o vi-
su, ki ga je imel Hitlerjev proglas na Danskem.
Danski listi pripominjajo, da je to, kar se zahte-
va od teh narodov, nič v primeri z žrtvami, kate-
re ima Nemčija v borbi proti boljševizmu. Tudi
na Norveškem je bila oklicana civilna mobiliza-
cija in podobni ukrepi so bili izvedeni že na Ni-
zozemskem. V Baltičkih državah je bila zopet uve-
dena zasebna lastnina, kar bo prebivalstvo popla-
čalo s pospešeno udeležbo v borbi proti boljševi-
zmu. Nemški krogi poudarjajo, da mobilizacija na-
rodov, odgovornih za vojno, ni nikak kazenski
ukrep proti njim, marveč je čisto naravna posledica
dogodkov. Tudi ti narodi bodo deležni dobro-
biti, ki bo dosežena z zmago Evrope nad boljševi-
zizmom in zato je prav, da sedaj kaj storijo zanj.

»Čitaj in širi« Slovenca!

Nemški napadi pri Izjumu

**Hudi boji zahodno od črte Harkov-Kursk ter pri Orelu — Sovražni napadi južno od Ilmenskega jezera so
bili s krvavimi izgubami odbiti — Napad na angleški konvoj**

Berlin, 26. febr. AS. 25. februarja so boljševiki
zgubili 61 strojev in sicer 58 v zračnih dvo-
bojih, 3 pa je z bilo protiletalsko topništvo. Štiri
nemška letala se niso vrnila.

Berlin, 26. febr. AS. Iz vojaškega vira se je
izvedelo, da je nemško letalstvo v mnogih valovih
in z velikim uspehom bombardiralo zbirališče čel
in transporte sovražnih oddelkov na južnem od-
seku vzhodnega bojišča in je zadalo sovražniku
nove nad vse težke izgube v ljudeh in težkem
orožju. Na stolne vozil vseh vrst je bilo uničenih.
Boji so bili tudi večeraj zelo zagrizeni. Nemške
čete so ponekod nekoliko napredovale. Na boji-
šču pri Miusu je neki sovjetski oddelki posku-
šal prodirati v smeri proti Dnjeprpetrovsku, pa
je bil skupno s poveljujočim generalom pokončan.
Večeraj je bilo na vzhodnem bojišču uničenih
skupno 105 tankov.

Berlin, 26. febr. AS. Zahodno od Harkova ter
na odseku pri Kursku so nemške sile na raznih

mestih prešle v protinapad ter uničile 10 tan-
kov in zajele 11 topov. Sovražnik je imel občutne
človeške izgube. Nemška letala so skupno z mad-
žarskimi lovskimi letalci na tem odseku v šte-
vilnih zaporednih napadih uničila nad 300 sovjet-
skih vozil, ki so se pomikala proti bojišču. Na
odseku Orela je imel sovražnik izredno težke iz-
gube. Južno od mesta je bil gladko zlomljen na-
pad 3000 ljudi, podprtih z letalstvom in tanki.
Severno od Orela so rdeči zgubili 24 tankov.
Nekaj krajevnih vdorov je bilo takoj onesposob-
ljenih. Prav tako je bilo onesposobljenih 20
sovjetskih baterij in 17 tankov.

Berlin, 26. febr. AS. Iz vojaškega vira se je
izvedelo, da je sovjetsko letalstvo v zadnjih 48
urah zgubilo 161 letal. Med 47 sovjetskimi letali,
sestreljenimi na srednjem odseku, se nahaja 33
težkih bojnih letal, opremljenih s posebnimi
oklepi.

Položaj na vzhodnem bojišču

Težišče bojev je prešlo na srednji in severni odsek

Berlin, 26. februarja. Poročila, prihajajoča z
vzhodnega bojišča, se vsak dan boljajo, tako da se
vzbuja prepričanje, da bo vrsta sovjetskih uspehov
dokončno zaključena. Zahodno od Rostova, kjer
obrambna črta ob Miusu krije Taganrog in nje-
govo zaledje, se še ponavljajo močni sunki ruskih di-
vizij, ki pa izgubljajo na moči zaradi slabšajočih
se vremenskih razmer, katere ovirajo premike
oklepnih sil in zaradi naraščajočega nemškega od-
pora. Na obalah Azovskega morja so nemške čete
obdržale torej skoro iste postojanke, iz katerih so
se preteklo poletje polastile Rostova in vdrele na
Kavkaz.

Prizorišče velike uničevalne bitke je velik tri-
kot med Harkovom, Krematorskajom in Dnjeprpe-
trovskom. Sovražna armada je dobila po padcu
Harkova nalogo prodirati jugovzhodno proti Dje-
provem kolenu in zasesti važno prometno križišče
Dnjeprpetrovsk, odtod pa nadaljevati hiter pohod
proti Azovskemu morju, da bi zajela v obroč nem-
ške sile, nahajajoče se vzhodno od te črte in na
Kavkazu. Ta manever naj bi bil krona druge zim-
ske ofenzive. Ko je velika množica boljševiških tan-
kov in motoriziranih čet prodirala proti Dnjeprpe-
trovsku, je pravočasen nemški protikupek omogo-
čil velik obroč okoli te sovjetske armade, ki je
bila obkoljena, nato razsekana na razne manjše
skupine, katere so se obupno, toda brez upa na re-
šitev branile. Večina ljudi in orožja je že pokon-
čana.

Bitka na vzhodu pa je trenutno najhujša na
srednjem odseku in na vzhodu. Vzrok za to je tudi
upanje ruskega vrhovnega poveljstva, da bo na ta
način odgnano nemške čete iz južnega odseka, ki
naj bi pomagale braniti najogroženejšo točko na
severu. Nemško poveljstvo pa ne smatra potrebe
po oslavitvi južnega odseka, ker je mnenja, da

Italijanska zastava v Keniji

Lizbona, 25. febr. AS. »Times« poroča iz
Nairobi, da so našli v Keniji na Pic Lenani
1600 metrov visoko italijansko zastavo, ki je
vihrala v snegu. Poleg zastave je bila stekleni-
ca s koščkom papirja, kjer je bila v italijanski-
ni in angleščini izražena vera v italijansko
zmago. Zastavo in listek so prinesli na to goro
trije italijanski ujetniki, ki so ušli iz nekega
koncentracijskega taborišča.

Italija in Španija za časa preporoda

Madrid, 26. febr. AS. Na sedežu kulturnega
instituta je bilo prvo zborovanje španskega od-
seka italijanskega instituta za proučevanje pre-
poroda. Navzoči so bili italijanski odpravnik
poslov, nemški, romunski in hrvaški kulturni
prilobniki, zastopnik vojne šole ter zastopnik
občine in mnogo osebnosti iz španskega umet-
niškega in znanstvenega sveta. Podpredsednik
odseka De Zuani je govoril o ustroju društva in
osvetlil naloge španskega odseka. Nato je go-
voril predsednik odseka rektor losabala o od-
nošajih med Italijo in Španijo za časa preporoda.
Nato so govorili še drugi člani vodstvenega
sveta o življenju in primerjalnem študiju
italijansčine in španščine ter obojne književ-
nosti, o značaju španske politične nadvlade v
16. in 17. stoletju in o italijanskem sodelovanju
ter o njegovem študiju italijanskega prepo-
roda, izboljšanje stikov in vplivov na španski
preporod in kako je španski preporod vplival
na italijanskega. Vsi predavatelji so bili nagra-
jeni z odobravanjem.

Pohvala romunskih letalcev

Budimpešta, 26. febr. AS. Armadni general
von Richtofen je naslovil na poveljnika ro-
munškega letalstva na vzhodnem bojišču po-
hvalno poslanico za pomoč romunskih letalcev
v tridih bojih, katere so morale prestopiti nemške
in romunske čete na področju Čira. Poslanica
pravi, da so romunske posadke, ne ozirajoč se
na vsakovrstne nevarnosti in težave tudi do
petkrat na dan poletele nad sovražnika in tako
uničevale sovražne kolone in sovražne postojan-
ke. Nemški general zaključuje: »S takšno vne-
mo in če bodo dosegali takšne uspehe, bodo ro-
munski letalci vedno premagali sovražnika, naj
bo njegova sila kakršna si bode.

Ameriški delavci odklanjajo komuniste

Lizbona, 26. febr. AS. Iz Newyorka poročajo:
Ameriška delavska zveza je odbila predlog za
sklenitev sporazuma z organizacijami, ki so pod
komunističnim vplivom. Ta odklonilni sklep je bil
sprejet na zborovanju 200 voditeljev ameriške de-
lavske zveze, ki mu je prisostoval tudi angleški
delegat Walter Citrine, ki se je zavzemal za
sporazum. Propadel je tudi načrt za sklenitev
angleško-ameriških delavskih sindikatov, kar je
bil glavni vzrok Citrinevega potovanja v Zdru-
žene države. Zanimivo je, da se druga ameriška
delavska zveza »Cio« teh posvetov sploh ni ma-
rala udeležiti.

Kandidature turških državnikov

Ankara, 26. febr. AS. Turška ljudska stranka
je prijavila kandidature predsednika republike
Izmet Inenija sodišču v Ankari. Predsednik vla-
de Saradžoglu je prijavil svojo kandidaturo so-
dišču v Smirni, zunanji minister Menenedžoglu
sodišču v Carigradu in predsednik zbornice so-
dišču v Canghaiu.

Zarota zoper Evropo

Berlin, februarja. — Velika boljševiška ofenziva je imela tak uspeh, kakršnega so njeni povzročitelji najmanj hoteli: vsa Evropa je zdaj spoznala boljševiško nevarnost. To se pravi, da se je spoznanje in umevanje te boljševiške nevarnosti šele začelo. Težkoča kakšnega enotnega odgovora na boljševiško nevarnost tiči v tem, da je njena hipa aktualnost povezana z notranjeevropskim razglabljanjem. V začetku vojne dramatike naše dobe ne biva neposredni boljševiški napad, marveč razmišljanje med centralnimi in zahodnimi evropskimi silami, med moderno revolucijo narodnega socializma in kapitalistično-imperialistično reakcijo. Toda če hoče priti Evropa do potrebnega, jasnega in enotnega, dejanskega, odločnega nastopa zoper boljševiško nevarnost, je treba premostiti kar vrsto raznih zmot. Kar preveč jasno je očito vojaško razmerje sil med boljševiki na eni strani in med anglosaksonskimi silami na drugi strani, ko da bi mogel še kak evropski narod zaupati v to, da bi ob kakih prilikah ugnela anglosaksonska vojaška moč imponirati boljševikom. Dalje niso nikjer v Evropi spregledali dejstva, da se je Sovjetska unija skrbno izognila sleherni zvezi, ki bi jo mogla kdaj ovirati, če bi hotela na tem ali onem kraju Evrope vzpostaviti boljševiško svetovno revolucijo. Čeprav bi se nam kdaj zazdelo možno, da bi prisvojili Angliji in Ameriki vodiljski pomen v Evropi, pa je že zdaj videti, da nimata dovolj političnih predpogojev, da bi mogli po kakšni sovjetski zmagi ovirati totalnega vladanja boljševizma v vsej Evropi. V resnici torej zahodni demokrati nista nikakršni evropski sili. Odkar sta svojo moč zasidrali onkraj morja, sta ne le politično, marveč tudi duhovno izstopili iz enotnosti evropske zemljine. Anglija in Amerika sta prav tako protievropski enoti kot boljševizem. Te dve sili ne moreta in niti ne hoteta obvarovati Evrope pred boljševizmom. Pripravljeni sta, da vso Evropo prepustita boljševizmu, če nimata te možnosti, da bi si del Evrope zagotovili kot plen v izrabljanje. Vse evropske spekulacije, ki so zasidrane v anglosaksonskih silah kot v braniku Evrope spričo boljševizma, se temeljito motijo in zagrešijo zgodovinsko napako.

Vzhod, davna nevarnost za Evropo

Veljavnost te trditve je lahko dognati iz zgodovine Evrope. V 8. in 9. stoletju po Kr. se je začel utrjevati tisti politični red, ki je segal od Francije in Anglije tja do Kavkaza. Zgodovinsko dejstvo je, da je bila Evropa ogrožena zmeraj od vzhoda in jugovzhoda. Na jugovzhodni fronti so bili Seldžuki (Turki), na vzhodni fronti pa je prišla nevarnost za Evropo po Mongolih. Način, kako se je Evropa na obe te nevarnosti, ki sta deloma hkrati nastopili, odzivala, je značilen za evropsko problematiko sploh. Napram jugovzhodnemu ogrožanju po Seldžukih se je Evropa odzvala s križarskimi vojnami. Teh križarskih pohodov so se med leti 1096 in 1270 udeleževali Lotrinčani, Nizozemci, Francozi, Nemci, Angleži in Italijani. Vsa Evropa se je dvignila, da bi se uprla jugovzhodni nevarnosti. Takrat se je ustvarila evropska solidarnost, ki jo je vodil krščanski nagib. Po eni strani je hotela iztrgati nevarnikom iz rok sveta mesta, po drugi strani pa si je hotela utrditi jugovzhodno Evropo. Toda križarske vojne niso imele nobenih političnih uspehov, ker niso imele osrednjega vodstva in so bile njih sile preveč razkropljene. Uspešno jim je le oviranje neposrednega ogrožanja.

Skoraj istočasno so vpadli v vzhoda Mongoli v Evropo. Val Džingiskanovih armad je zapluskal čez evropsko vzhodno fronto. Bitka pri Liegnitzu leta 1241 se je končala z evropskim porazom. Če je navzile temu odrešilo vplivala na Evropo, pa je zato, ker je veliki Džingiskan umrl in se je njegova državniška stavba porušila. Njegovi nasledniki se po tej bitki niso več upali nadalje ropati po Evropi.

Važni nauki

Posledice vsega, kar so pustili v nemar v križarskih vojnah, so se pokazale v kasnejših turških vojnah. To je prvi nauk v obrambi spričo nevarnosti za Evropo. Drugi nauk je ta, da mora biti branik na vzhodu jako utrjen. Čeprav so boji na vzhodni in jugovzhodni fronti lahko obvarovali Evropo neposredne nevarnosti, pa so vendar zapustili oslabiljeno Evropo na vzhodnem prostoru, tako da sta se s to oslabiljenostjo koristila kasneje Peter Veliki in Sulejman.

Medtem ko so se na vzhodu lahko utrdili Mongoli in na jugovzhodu Osmeni, je bil s tem pred Evropo porinjen zapah in je Evropi v kulturnem in gospodarskem področju grozila smrt. Čez Rdeče morje, to je čez Egipt, preko Perzijskega zaliva, to je skozi Sirijo, in s severne obale Črnega morja, skozi Iran čez staro Kitajsko, čez svetle, je vodilo troje potov k bogastvu Daljnega vzhoda. Podvig turške oblasti pa je ta pota skoraj povsem zaprl. Ker se enotna Evropa ni mogla odločiti o pravem času za skupen nastop, je bila zdaj odrezana od zvez s svetom. Samo en izhod je bil na razpolago: da si namesto zaprtih poti po kopnem oskrbi morská pota na Daljni vzhod. S tem je začela Portugalska, nadaljevala je Španja,

dalje Francija, Nizozemska in slednjič Anglija. Takrat se je ustvarila velika preobrat, da so atlantske sile kontinenta izstopile iz evropske kontinentalne skupnosti in so svoj obraz odvrnile od Evrope in ga obrnile k morjem. Obramba evropske usodne fronte na vzhodu in jugovzhodu je bila prepustljena le osrednji Evropi.

Ta obrat je povzročil, da se je osrednja evropska pripadnost sil druge k drugi povsem raztrgala. To se je pokazalo, ko so začeli Turki ogrožati Evropo. Ko so bili Turki leta 1526 pri Mohaču, se je evropski vzhod boril sam zase. Francija je bila v zvezi z napadalci — Turki, ki jo je podžigala Anglija, ker jo je veselilo, da se je Francija, njena tekmovalka zapletla v boj zoper evropsko osrednjo silo. Isti primer francoske zarote zoper Evropo s podžigalnic Anglije se je ponovil leta 1541, ko je hotel Karel V. v Tunisu pobiti Turke. Prav tako je bilo leta 1664, ko se je Montecuccoli boril zoper Turke. Ko so bili ti leta 1683 pred Dunajem, se je Avstrija z vitežom Starhembergom in poljskim kraljem Sobieskim sama borila zoper polmesec, ki je bil zaveznik Francije. Medtem pa si je Anglija množila in večala svoje kolonije.

Eno je postalo jasno: da atlantske sile niso poznale nobenih dolžnosti več do Evrope. Vatlantski skupini si je Anglija priborila vodilno mesto in je evropske obrobne države s Francijo vred ponizala na stopnjo branilcev napram evropskemu kontinentu. Vzhodno in jugovzhodno fronto pa je branila samo evropska sredina.

Prevzemanje odrezkov živilskih nakaznic za februar

Ljubljana, 26. februarja.

Trgovcem in pekarnam mestni preskrbovalni urad, da bo prevzemal odrezke živilskih nakaznic za februar tako, da v ponedeljek 1. marca pridejo na vrsto trgovci z začetnico A, v torek 2. marca B, v sredo 3. marca C—F, v četrtek 4. marca G in H, v petek 5. marca I in J, v soboto 6. marca K—KL, v ponedeljek 8. marca vsi drugi trgovci z začetnico K, v torek 9. marca L, v sredo 10. marca M, v četrtek 11. marca N in O, v petek 12. marca P, v soboto 13. marca R in S, v ponedeljek 15. marca 8 in T, v torek 16. marca U in V, v sredo 17. marca Z in Z. Pekli pa morajo odrezke oddati tako, da pridejo v četrtek 18. marca na vrsto pekli z začetnicami A do J, v soboto 20. marca K—P, v ponedeljek 22. marca R—Z. Odrezke morajo trgovci in pekli le v tako določenih dneh med dopoldanskimi uradnimi urami oddati v II. nadstropju Mestnega doma. Maščobne odrezke morajo trgovci oddati cele. Če so razrezani, jih je treba zlepiti z odrezki za olje. Lepljenje vseh drugih odrezkov pa ostanke po doslej veljavni načinu. Odrezke za moko, riž in testenine je treba ločiti v posamezne zavitke, kjer mora biti na vsakem navedeno število v zavitku povezanih odrezkov in množina v kilogramih, ki jo odrezki predstavljajo. Na vsakem zavitku mora biti tudi čitljiv žig trdnice. Odrezkov za riž in testenine ni treba rezati, temveč jih je treba pustiti skupaj. Če so bili že razrezani, jih je treba spet zlepiti v celoten, veljavni odrezek. Na zavitku odrezkov riža in testenin je prav tako označiti število v zavitku povezanih odrezkov in količino v kilogramih, na prvem mestu za testenine, nato pa za riž. Nadalje opozarjamo, da je treba odrezke dodatnih živilskih nakaznic, ki predstavljajo različno količinsko vrednost, ločiti tako, da je vsaka vrsta posebej v zavitku. Posebej opozarjamo še peke, naj nazadnje vendar že začno ločiti vrste odrezkov ter jih lepiti vsake posebej. Ločiti jih je treba tudi po barvah, da je pregled lažji in natančnejši. Odrezkom je treba priložiti — kakor doslej — po dva seznama oddanih odrezkov.

Razdeljevanje mesa

Pokrajinski prehranjevalni zavod sporoča, da bodo v soboto 27. t. m. odjemalci lahko kupili pri svojih mesarjih po prosti izbiri ali 100 gr perutnine ali 100 gr mesa ali pa 125 gr konzervirane tunine na osebo.

Cena perutnine je določena na 80 lir kg in tunini na 24 lir za konzervo v teži pol kilograma.

Drobne gospodarske

Novo družbe z omejeno zavezo v Triesteju. Zadnje čase so bile osnovane v Triesteju naslednje družbe z omejeno zavezo: Gastone Dolinar nasl. 131.280 lir, trgovina s papirjem; D. Rosenfeld, gobe, glavica 220.000 lir; Rotherman in Engelmann nasl., trgovina s sladkorjem, 43.000 lir; L. Smolare in vnuč, papirnica, 780.000 lir; Sardi in Merlini, trgovina s barvami in laki, glavica 130.000 lir; Kühler & Co., droge itd., glavica 1.500.000.

Živiljski stroški na Hrvaškem. AGIT poroča, da je indeks življenjskih stroškov v Zagrebu narasel od avgusta 1939 do novembra 1942 za 326% (indeksna številka znaša 406 z ozirom na podlago leta 1939. kot 100). Indeksne številke za posamezne skupine življenjskih stroškov so na-

Ta razvoj, ki se je takrat začel, doživlja zdaj svojo logično dopolnitev. Razen Anglije so evropske atlantske obrobne sile s Francijo vred več ali manj izgubile svoj pomen. Zato pa je pred Anglijo vstala zdaj nova atlantska sila in to so Združene ameriške države, ki brez dvoma niso prijazne evropski celini. Od kar je bila odkrita Amerika, ni nobene evropske enotnosti več. Čim bolj bi bila Evropa razpršena, tem močnejše bi bile Združene ameriške države. Zveza med Anglijo in Združenimi ameriški državami je izraz soglasja atlantske skupnosti zoper možnost evropske skupnosti.

Zarota od zahoda in vzhoda

Na tej podlagi je nastala zveza med Londonom, Washingtonom in Moskvo in s take podlage je razvidno, da ta zveza Evrope ne bo rešila boljševiške nevarnosti, marveč da se je more rešiti le centralna Evropa sama. Ne smemo pozabiti, da je zdaj nevarnost večja, kot je bila v turških časih, saj se boljševiška nevarnost ne očituje le po dejanskih nastopih na bojiščih, ampak si podjarmlja Evropo po načinih notranjih preobratov. Dalje pa je boljševizem dobil v atlantski solidarnosti zaveznika, kakršnega prej niso imeli od vzhoda niso imeli. Če je bila prej Evropa odrezana od poti na Daljni vzhod zaradi svojih lastnih pregreškov v vojnah, pa si je priskrbel pomorska pota za v svet, pa zdaj grozi atlantska zveza proti Evropi, da ji vzame tudi zahodna pota in jo hoče dobesedno zadušiti. Zatorej si morejo evropski osrednji narodi zagotoviti svoj obstoj samo z najmočnejšo solidarnostjo.

slednje: stanovanje 160, kurjava in razsvetljava 263, živila 505 in oblačila predmeti 568.

Nemška semena za Hrvaško. Hrvaško glavno ravnanstvo za kmetijstvo je prejelo iz Nemčije 20 vagonov semenaka ovsa, katerega bo razdelilo med kmete. Plačali bodo ta oves z vrnitvijo 500 kg blaga po katastrskem oralu.

Plačilo davkov s kovinami. Francoska vlada namerava uvesti posebne kovinske davke, da mobilizira obstoječe zaloge kovin. Gre za davek, ki se bo plačal v kovinah. Vsak davčni zavezanec, ki plačuje stanovanjski davek, bo moral plačati tudi kovinski davek. Oddati bo treba približno 2 kg bakra na osebo. Davek pa se lahko plača tudi v drugih neželeznih kovinah. Kdor ne plača davka z bakrom mora plačati v gotovini od 240—260 francoskih frankov za kilogram bakra.

Promet na Donavi. Nekaj tednov preje kot običajno je letos odprt promet na Donavi. Računajo, da bo mogoče v kratkem odpreti tudi promet na Donavi med Budimpešto in Crnim morjem.

Prva tovarna umetnega kavčuka v Zedinjenih državah. V Zedinjenih državah je začela delovati prva državna tovarna za izdelavo umetnega kavčuka. Vendar so zaskrbljeni, kako bo s preskrbo gume v tekočem letu, ker je proizvodnja te tovarne veliko premajhna.

Izpred vojaškega sodišča

Vojaško vojno sodišče Višjega poveljstva Oboroženih Sil Slovenije — Dalmacija, odsek v Ljubljani je izrekel naslednjo sodbo: 1. Lesar Josip, sin pok. Janeza in Prešeren Ane, rojen 24. 10. 1917 v Ribnici, stanujoč v Ljubljani. 2. Šemerl Franc, sin Franca in pok. Vauken Marije, rojen 23. 9. 1910 v Planini, stanujoč v Ljubljani. Obtožena sta bila a) udeležbe v prevratni družbi (čl. 4 Ducejevega razglasa z dne 3. 10. 1941 in naslednjih izprememb), ker sta bila člana take družbe v Ljubljani od nedoločenega časa sem, pa pred 8. oktobra 1942, ki je bila napadena k nasilni izpremembi politične, socialne in gospodarske ureditve v državi, pri čemer je bila obremenjena okolnost za Lesarja Josipa, da je bil izredno važen (čl. 2 Ducejevega razglasa z dne 3. 5. 1942. Nadalje sta bila obdva obtožena b) prevratne propagande (čl. 5. Ducejevega razglasa z dne 3. 10. 1941), ker sta v Ljubljani v istih okoliščinah delala propagando za nasilno izpremembo državne politične, gospodarske in socialne ureditve, c) sodelovanja v oboroženi topi (čl. 110 kazenskega zakonika in čl. 16 Ducejevega razglasa z dne 3. 10. 1941), ker sta v istih okoliščinah sodelovala pri zločinu oborožene tolpe s tem, da sta dajala upornikom orožje, cigarete in tobak, živila, obleke in obveščila. d) Nedovoljene nošnje orožja in municije (čl. 2 Ducejevega razglasa z dne 24. 10. 1941), ker sta vedno v istih okoliščinah imela orožje in municijo brez tozadevnega dovoljenja pristojnih oblasti.

Sodišče je priglasi Lesarja Jožefa in Šemerla Rajko za krivca njim pripisanih zločinov in je oba obsojila na skupno dosmrtno ječo, na večno nemogočnost dobiti javne službe, na izgubo samostojnega razpolaganja z očetovsko močjo, na nemogočnost skleniti zakon, pričevati in zakonski prekliti.

Obsojena sta bila solidarno na plačilo pravnih stroškov, take na sodbo in da sta za dobo najmanj 5 let v kontrolirani svobodi.

Končno je sodišče odredilo, da se mora ta sodba v izveleku objaviti v listu »Slovenec«. Odredilo je tudi konfiskacijo zaplenjenih stvari. Ljubljana, 20. februarja 1943-XXI.

DALE CARNEGIE

Kako si pridobiš prijateljev

Zadnjih 35 let so ameriške knjižne založbe izdale več kot pet milijonov knjig. Mnoge teh knjig so strahotno bedaste, mnoge so doživele sijajne denarne polomije. Še več, predsednik ene največjih založb na svetu mi je priznal, da njegova založba v 75 letih svojega življenja še vedno izgublja pri sedmih izmed osmih izdanih knjig.

Kako sem si torej drznil pisati novo knjigo? In še več, zakaj naj bi ga vi po vsem tem sploh brali?

To sta dve krasni vprašanji in jaz vam bom skušal nanji odgovoriti.

Ze od leta 1912 sem v New-Yorku vodil tečaj za izpopolnitev poslovnih ljudi obeh spolov. V začetku so bila to navadna predavanja ali bolje, javni razgovori. Predavanja so imela namen, da navadijo odrasle misli na lastni možgani ter jih izvečijo v jasnejšem izražanju, ki bo imelo več učinka in več resnosti tako v poslovnih zadevah kot v javnem življenju. Toda bolj ko je rasla moja skušnjava pri tej posebni vrsti učencev, bolj sem bil prepričan, da jim je neprimerno bolj potreben pouk v težki umetnosti, kako naj se obnašajo v poslovnem svetu ter v vsakdanjih socialnih odnosih. Celo sam sem začutil potrebo, veliko potrebo, da bi se naučil te umetnosti. Ko gledam zdaj nazaj v pretekla leta, se čudim, kolikokrat sem grešil v pomanjkanju vladnosti, razumevanja in prijaznosti. Če bi mi pred dvajsetimi leti kdo podaril knjigo podobne vsebine, bi bil to zame največji dar.

Občevati z bližnjimi je za vas najbrž najvažnejše vprašanje, zlasti če ste posloven človek. Sicer pa velja prav tako, če ste advokat, inženir ali računovodja.

Carnegiejeva ustanova je pred leti razpisala anketo, ki je pokazala na zelo važno in značilno dejstvo. Pokazala je namreč, da je tudi v tako tipično tehnični stroki, kakor je inženirski poklic, samo 15 odstotkov denarnega uspeha te stroke odvisnih od tehnične sposobnosti, ostalih 85 odstotkov pa je navezanih na psihološko spretnost poedinca, na njegovo osebnost ter na sposobnost, kako zna občevati z ljudmi.

Več let sem imel predavanja prav v strokovnih organizacijah newyorških inženirjev. Venj tisoč teh učencev je poslušalo moje razgovore. Prihajali so k meni dokončno prepričani, po tolikih letih opazovanja in grenke izkušnje, da niso na tehničnem polju najbolj učeni ljudje tudi vedno najboljše plačani.

Na primer: najbolj ekropulozna tehnična spretnost na področju mehanike, arhitekture, računalništva itd., je cenjena na intelektualnem sejmishu nič več kakor na 25—50 dolarjev na mesec. Toda človek, ki ima tehnično usposobljenost, zraven tega pa še sposobnost, da zna vzbuditi pristanek in navdušenje okrog sebe, ta človek je že v naprej določen za mnogo višji dohodek.

Če me spomin ne vara, je imel John Rockefeller gotovo nekaj uspeha v svojem poslovanju. Ko je bil na višku svoje delavnosti, je trdil, da se da spretnost občevanja z bližnjimi nekako tako pridobiti, kakor kilogram kave ali sladkorja. Dostavljal pa je, da bi plačal za nakup te lastnosti več kakor za kakršno koli drugo zemeljsko dobro.

Mislili bi, da ima vsaka višja šola na svetu predmetne ure, v katerih vadi svoje gojence tako dragocene lastnosti. Temu pa ni tako. V kolikor vem, ni na svetu nikjer take šole.

Pred nekaj leti sta čičaška univerza in pa Y. M. C. A. razpisali anketo, da bi ugotovili, kaj odrasli študirajo. Anketa je trajala dve leti ter je veljala 25.000 lir. Zadnji del te ankete je bil izveden v tipično ameriškem mestu Meridenu, v Connecticutu. Izprašali so vsakega odraslega ter ga prosili za odgovor na 156 vprašanj podobne vsebine: »Kaj je vaš poklic? Stopnja vaše izobrazbe? Kako preživljate svoj prosti čas? Katera so vaša najljubša opravila? Vaša stremiljenja? Vaše težave? Za kakšna vprašanja se najbolj zanimate?« itd.

Anketa je seveda ugotovila, da se ljudje najbolj zanimajo za lastno zdravje. Ugotovila pa je, da je občevanje z bližnjimi drugo vprašanje, ki je v središču človekovega zanimanja: kako bližnjega razumeti ter z njim soglašati, predvsem pa to, kako ga prepričati ter ga podvreči svojemu načinu gledanja. Tedaj je odbor, ki je vodil anketo, sklenil ustanoviti v Meridenu tečaj o socialnih odnosih. Kaj kmalu pa se je ugotovilo, da manjka knjiga o tem predmetu, in to z zelo preprostega razloga, ker ni bila še nikoli napisana.

Sam sem več let iskal praktično knjigo o človeških odnosih, a je ničem našel nikjer. Nazadnje sem se odločil, da jo bom sam poskušal napisati. Knjiga je pred vami in mislim, da vam bo prijala.

Medtem ko sem pisal, sem prebral vse, kar sem mogel najti o tem vprašanju. Ne samo to: dal sem podrugetno štendipidjo spretnemu bibliofilu, da mi je iskal po knjižnicah ter izbral vsako razpravo in vsako pisanje o tem vprašanju, od učnih in debelih psiholoških knjig do stotin časopisnih člankov. Prelistal in preučil sem neštete življenjske pisane, da bi dobil skrivnost uspeha velikih ljudi vseh časov.

(Dalje prihodnjič)

Iz vzrokov vojne nastaja orožje miru

POT POLITICNE MOCI PETROLEJA

Nemški petrolejski interesi so bili tedaj združeni v družbi »Europäische Petroleum Union«. Družbo so ustanovile velike nemške banke in Deterding. V letih 1900 in 1910 je ta družba pričela izkoriščati romunska petrolejska polja in je imela glavni delež pri petroleju v Galiciji.

Nemška banka, ki je prevzela vodstvo »Petroleumunion«, je imela tudi v Turčiji precejšnje interese. Ustanovila je Anatolsko železniško družbo, izdelala načrte za bagdadsko železnico in se seveda zanimala tudi za Mossul. Leta 1912 je bila na njeno pobudo ustanovljena Turška petrolejska družba, ki je dobila izključno pravico pridobivanja petroleja v Mossulu in Bagdadu. Četrtno delnice te nove družbe je imela Nemška banka, drugo četrtino Royal Dutch, polovico pa Turška narodna banka. Amerikanci so odhod šli praznih rok, ker so se preveč vezali na osebo Abdula Hamida. Tega so namreč Mladoturki izgnali.

Vendar tudi Nemčija ni bila dolga udeležena pri tem petrolejskem podjetju. Boj za petrolej Mezopotamije, za bagdadsko železnico in s tem za Perzijski zaliv je dobival čedalje ostrejšje oblike. Nemški pritisk na vzhodu je bil Angležem že dolgo trn v peti. Svetovna kriza, ki je grozila prav tedaj, je le še pospešila, da so se Angleži še bolj usidrali na tem mestu. Z začetkom svetovne vojne se je osredilo Angležem dobiti delež 50%, ki ga je imela doslej Turčija. Anglo-Persian je prevzela delež nemške narodne banke in mezopotamski petrolejski vrelci so bili 75% v rokah Londona.

Pozneje je prišlo do spremembe. Francija je hotela dobiti delež pri tem petroleju in še posebej se je zanimala, da postane ves ta petrolejski okraj z Mossulom vred francosko interesno območje. Dne

36

15. decembra 1916 je telegrafiral Clemenceau Wilsonu: »Nemožnost dopolnitve naših petrolejskih zalog je posledica oslavitve naše armade in bi nas mogla prisiliti, da sklenemo premirje, ki bi ne bilo v prid zaveznikom... Če zavezniki nočejo izgubiti vojne, potem ne smejo dopustiti v trenutku velike nemške ofenzive, da primanjkuje Franciji petrolej, ki bo v bodočih bitkah prav tako potreben kakor kri...« Tedaj je imela Francija samo še 28.000 ton bencina v zalogi. V eni sami veliki enodnevnji bitki na zapadu je porabila 12.000 ton. Standard Oil je tedaj razprodal bencin Kitajcem kakor Francozom, saj je bila plovba v Pacifiku varna pred podmornicami, dočim je bila v Atlantiku prav zaradi podmornic tako nevarna plovba. Francozi so obupavali in Clemenceau je moral dati, kar je Briand leta 1916 dobil. Royal Dutch je tako dolgo skoparila s petrolejem, da je Francija leta 1918 vrnila Mossul.

Vendar je bilo vse to le teoretično. Takrat ni bilo v Mossulu še nobenega Francoza in Angleža. Turki so tedaj še krepko držali v svojih rokah Mossul. Kjer pa ni bilo teh, tam so vladali krajevni oblastniki, a ti mezopotamski šahi so bili malo zanesljivi. Polkovnik Lawrence pa tudi ni zmozel vsega sam v teh ogromnih puščavah, potreben je bil v prvi vrsti v Siriji in Transjordaniji. Intelligence Service je poiskovala z žensko, da bi dobila v svoje roke Mezopotamijo. Poslala je tja Gertrudo Lowthian Bell, hčer Sira Hughja Bella. In ta je napravila šaha Feisala za iraškega kralja.

Mis Bell je študirala v Oxfordu, nato je veliko potovala in se učila zlasti orientalskih jezikov. Bila je tako navdušena za študij orientalskih jezikov, da se je v veliko vmeno lotila učenja vseh arabskih narečij in si jih tako priušila, da je lahko govorila in jih kakor domačini. Bila je edina Evropejka, ki je govorila brez napake arabski jezik, kar je težko, saj ima arabščina samo za tvoritev množine 36 različnih možnosti.

Zaradi znanja jezikov so jo poslali v Kafo v isti urad, kjer je delal Colonel Lawrence. Kmalu je začela potovati po vseh arabsko govorečih deželah in to po kraljih, odkoder se doslej ni vrnil še noben belokožec. Potovala je z vodnikom in z osmimi kamelami, ki

so nosile sodavice. Brez sodavice ta ženska ni mogla živeti. Pila je vedno iz zlate čaše. Povsod, kamor je prišla, si je znala pridobiti naklonjenost, saj pa tudi ni prišla praznih rok; njene kamele so nosile poleg sodavice tudi zlat tovor.

V Mezopotamiji je bil tedaj boj na višku. Angleški komisar, ki je po zavzetju Bagdada uradoval v tem mestu, ni poznal nobenega arabskega šejka. Sprejemal je malopembne, bolj pomembnih je odlašal sprejem, če jih je pa že sprejel, ni mogel nič reči in tolmači so prevajali slabo. Grozil je upor.

Gertruda Bell je znala na svojih potovanjih občevati z ljudmi in si jih pridobiti. Povabila je k neki svečanosti v Bagdadu 40 arabskih dostojanstvenikov, nagovorila je vsakega po imenu in naslovu in govorila z vsakim v narečju njegove domovine. Arabski šejki so bili nad tem prijetno presenečeni in so se čutili močno počaščene. Pripravljeni so bili za vsaka pogajanja in končno so se strinjali s predlogom mis Bellove, da postavijo malega šejka Feisala za iraškega kralja. Ta kralj pa je seveda poprej še obljubil, da bo postavil deželo pod angleško varstvo in je odstopil najvažnejše petrolejske koncesije Angliji.

Anglija je bila spet bliže svojemu cilju. V času, ko se je mis Bell pogajala s Feisalom, je šla vojna v Evropi že h kraju, zdaj je bil samo še boj za plen. Zadeva s Feisalom pa ni ngajala ne Amerikancem ne Francozom. Poleg tega pa je bilo Feisalovo kraljestvo le na papirju, saj je v Mossulu imel Feisal toliko besede kakor nič. Angleži mu pa tudi niso mogli poslati prej vojaštva, dokler v to ne privoli Francija.

Leta 1918 je Clemenceau odstopil Mossul. Leto dni pozneje se je Francozom posrečilo priti do dobre poteze. Podpisali so pogodbo, na podlagi katere naj bi dobila Francija nemški delež pri moasulskem petroleju. Leto dni pozneje je prišlo v San Remu do novih pogajanj. Francija je dobila delež na petroleju v Mezopotamiji in delež sodelovanja pri vsem angleškem petroleju.

Jubilej koncertne poslovnice Glasbene Matice

Marsikdo začuden stoji pred velikimi lepaki, ki vabijo na ponedeljski vokalno-instrumentalni koncert Glasbene Matice, in z zanimanjem opazuje na njih vtisnjeno številko »1000«, ne vedoč, kaj naj bi pomenila. Bolj poučeni vedo povedati, da je ta koncert ravno tisoč v vrsti koncertov, ki jih je priredila koncertna poslovница Glasbene Matice. Prav je, da se ob tem jubileju kratko ozremo na ogromno delo, ki ga je poslovница v času od 1. oktobra 1922 opravila. Sicer je Glasbena Matica bodisi kot društvo ali pa po svojih funkcionalnih priredila koncerte domačih in tujih umetnikov in združenj že pred tem časom, vendar je bila šele s tem datumom ustanovljena koncertna poslovница, ki sistematično organizira koncerte. S svojim dosedanjim delom je izvršila veliko kulturno poslanstvo na polju slovenske glasbe.

Statistični pregled koncertov v tem času nam pove, da je bilo od teh tisoč prireditev samo 33 takih, ki niso imela koncertnega značaja (predavanja in podobno); vse ostalo so bili sami koncerti, in sicer je bilo 268 vokalnih, 123 vokalno-instrumentalnih, 75 simfoničnih, 74 komornih, 73 klavirskih, 40 violinskih, 39 glasovno solističnih, 18 solistično mešanih koncertov, dalje 15 koncertov za čelo, 4 za orgle, 3 za kitaro, 52 koncertov za mladino in 179 produkcij šole Glasbene Matice. Od skupnega števila je bilo v Ljubljani sami 904 prireditev, 45 v Sloveniji in 51 izven njenih mej. Ljubljanske prireditve je obiskalo skoraj do pol milijona ljudi. Največji obisk je zabeležila poslovница 1. 1924 s skoraj 36.000 posetniki, najmanjšega 1. 1939 z 9000 obiskovalci. V lanskem letu je bilo 32 prireditev in 16.870 posetnikov.

Če se ozremo pri posameznih panogah na koncertante, stoji v ospredju vokalno-instrumentalnih koncertov pevski zbor Glasbene Matice. V ostalem so nastopili v okvirju poslovnice skoraj do malega vsi pevski zbori iz Ljubljane in pomembnejši iz bivše Slovenije. Med njimi pa dobimo tudi zbor iz Zagreba, Splita, Banja Luke, Zemuna, Beograda, Leskova, Skoplja, Bitolja. Lepo število zborov je prišlo koncertirati v Ljubljano iz Češke. V naši sredi smo pa pozdravili tudi zbor iz Bolgarije in Poljske. Večkrat sta nastopila v Ljubljani tudi zbori domskih kolkov pod vodstvom Sergija Jarova in Platova. Ponovno smo imeli v svoji sredi mladinski zbor »Wienersängerknaben«. Na polji domov s turneje po Italiji je koncertiral zbor Cantarea Romane, enkrat so pa bili tu tudi angleški pevec iz Londona.

Simfonične koncerte so izvajali domači in tuji orkestri. Predvsem omenjamo Orkestralno društvo Glasbene Matice. Osnovo našemu simfoničnemu koncertiranju je dal operni orkester, ki je nastopal samostojno ali pomožni pod raznimi imeni, zlasti pod imenom »Ljubljanska filharmonija«.

Sv. Matija se je letos odrezal

Ljubljana, 26. februarja.

Cudovito tople in sončne dneve nam je letos za slovo prinesel februar, ki je bil druga leta ob tem času močno mrzel in nas je sv. Matija še mrazil ter nam delal debel led, a letos nam je Matija skoraj preveč zakuril, saj tako toplih dni nismo druga leta imeli niti ne sredi marca; te dni je toplomer podnevi dosegel 15 stopinj in še čez nad ničlo. Vse kaže, da se nam letos v hitrem tempu bliža pomlad.

Prihod pomladi nam pa naznanjajo že mnogi znanilci pomladi, ki so druga leta prišli k nam po več tednov pozneje, kakor se je to primerilo letos. Opazovali ptic selik nam sporočajo, da so 15. t. m. prišli prvi divji golobi in so leteli skozi Mestni log. Naslednji dan 16. t. m. so opazili tudi v Mestnem logu prve jate skorcev. Se poprej pa so se na Barju in v Mestnem logu pojavile brinovke. Na Ljubljani je sedaj prav veliko divjih rac.

Mnogo smo že pisali o škodljivosti pretkanega vrabca in so ga nekateri obsodili na smrt. Nekateri pa so mnenja, da je treba napovedati hujši boj neprijazni vrani. Sedaj lahko človek jutraj in zvečer opazuje, kako se ta kričeca ptica podi v jatah čez barjansko polje proti golovskim gozdom in vznemirja človeka s svojim hripavim krikom. Vrane so sedaj parjo. Znano je vsakomur, da je vrana prava škodljivka. Poleti nam dela škodo na žitnih poljih. Je prava roparica, ki uničuje jajčka dobrih nam ptic-pek, pobira po gnezdih jerebičja jajca. Jerebičje so se prav sedaj začele pariti. Vrana pa ne zaničuje niti zajčje pečenke. Spravi se dostikrat na mlade zajčke.

Nekateri ljudje so začeli sedaj sistematično pokončavati vranjo zalego. Najboljše sredstvo proti vranam je fosfor, pomešan s krvjo. Vrana pa na ta način hitro pogine. Treba pa je biti zelo previden, da se ne pripeti nesreča. Vsako s fosforjem zastrupljeno vrano je najbolje takoj zakopati.

Kakor nam poročajo, je neki lovec na vrane pokončal v kratkem času tam neke v Mestnem logu nad 50 vran.

nijae ali danes »Simfonični orkester«. Večje število koncertov je dala tudi godba bivše Dravske divizije. Kot samostojen orkester je nastopil enkrat tako zvani Ruplov komorni orkester. Na simfoničnih koncertih smo slišali tudi še ljubljanski radijski orkester, pa tudi razna orkestralna združenja iz Turina, Zagreba, Beograda, Prage, Bratislave, Berlina in končno Boy Sinfonic Band iz Amerike.

Če štejemo med komorne koncerte razne koncerte za duo, trio, kvartet in manjše ansamble, potem vidimo, da smo imeli tudi teh prireditev lepo vrsto. Preveč bi bilo naštevati imena sodelavcev pri najmanjših združenjih. Omenimo samo Ljubljanski godalni kvartet, pri katerem trenutno sodelujejo Pfeifer, Dermelj, Šušteršič in Sedlbauer. Zanimivo je, da se je v Ljubljani prvič sestal slaven Zikov kvartet, ki se je pozneje preimenoval v Praški kvartet in je bil pod tem imenom ponovno gost na našem koncertnem odru. Slišali smo pa tudi kvartete iz Prage, Berlina, Dresdene, Salzburga in Milana.

Od solističnih koncertov je bila najbolj zastopana klavirska glasba. Poleg mnogih domačih imen dobimo koncertante iz vse bivše države, zastopani pa so bili tudi italijanski, nemški, francoski in celo angleški pianisti. Isto bi lahko trdili tudi o violinistih, le da je njihova vrsta precej krajša. Koncerti na violončelo so bili bolj redki, vendar dobimo med koncertanti 11 domačih in tujih imen. Precej dolga je vrsta domačih in inozemskih pevcev, med katerimi dobimo isto tako kot pri pianistih in violinistih zelo znana imena, med njimi slavnna imena iz kraljeve opere v Rimu z Benjaminom Giglijem na čelu. Pri orgelskih koncertih zasledimo tri domača imena in eno tuje. Koncertiral je pa tudi en kitarist.

»Če bi bil jaz gostilničar...«

Od sotrudnika, ki je veliko potoval po svetu in živel več let tudi v inozemstvu, smo prejeli daljši dopis, ki bo zanimal zlasti obrtnike, pa tudi vse druge, ki so v rednih poslovnih stikih s trgovci, gostilničarji, čevljarji, krojači itd.

(Op. ur.)

To, kar si človek v poslovnem življenju najbolj želi, je najprej točna in dobra postrežba. Tudi vljudnost in prijaznost prijata človeku, vendar le tedaj, če sta izraz prietnega odnosa do stranke. Ne gre za to, da ti kdo reče »gospod doktor«, če to nisi in tudi ne za poklone ali najponižnejšo vrsto pozdravljanja. Ljubeznost spada k dobremu vedenju, v poslovnem življenju pa gre zlasti za uspeh postrežbe. Veliko nameščencev v mnogoterih obrtniških in drugih obratih je takih, ki se zavedajo prvenstvenega pomena postrežbe, tu pa tam pa tudi nalezite na ljudi, ki se ti globoko klanjajo, naročila pa ne izvršijo pravočasno in ti postrežejo s slabo robo.

Začel bom kar pri gostilnah. Ali ste že pomislili kdaj na to, da je n. pr. v Ljubljani, kakor tudi v vsakem drugem mestu, cela vrsta gostin, od katerih so nekateri na dobrem, nekatere pa na slabem glasu? In vmes jih je veliko, ki ne uživajo niti takega ali drugečnega slovesa, temveč so več ali manj neznane. Nekateri so dan za dnem in ob vsaki uri dobro obiskane, v drugih pa zvezo prazne mize. Lahko bi rekli tudi takole: nekateri znajo, drugi pa ne znajo; nekateri si prizadevajo, drugim je vsaj navidezno vseeno.

Nekateri gostilničarji so na glasu, da postrežejo z dobro kuhinjo ali dobro pijačo, redkejši pa so že, ki bi zadovoljili človeka v vsakem pogledu. Gost, ki je bil enkrat ali večkrat razočaran, se ne vrne več in se naveže na drugo gostilno, čeprav je morda neke daleč v predmestju. Vsak gostilničar ve, da prihajajo ljudje k njemu zlasti zaradi tega, ker si želijo kaj poštenega, dobrega in ne pretirano dragega. Tudi to je znano gostilničarjem, da si ljudje želijo hitre postrežbe in vljudnosti. So pa še stvari, na katere ne pomislijo in na katere bi jih želel opozoriti.

V gostilni se vsakdo rad dobro počuti, približno tako dobro kot doma. In ker smo ljudje zelo različni, je prav, da so tudi gostilniške sobe različne. Nekaterim so všeč velike sobe, kamor prihajajo vsak čas novi ljudje in kjer je življenje živahnejše. Drugi spet si želijo mirnejših sob, z belimi prti na mizah, z dobrim zrakom in okusno opremljenih. Da, notranja oprema je nekaj, na kar preradi pozabljajo! Ni vseeno, če so sedeži udobni ali ne, če so mize tako goste, da se ne moreš pogovarjati v okvirju svoje družbe, če je zrak slab in če vije na stenah elike, ki so vse prej kot lepe. Dober zrak in dober okus notranje opreme, ki naj bi bila prijetna, topla in domača, najdete samo v zelo redkih gostilnah.

V tako imenovanih posebnih sobah je čisto videti, da jo je opremil gostilničar po svojem lastnem okusu. Marsikateri trdi tisočake rajši v blagajni, kakor da bi poskrbel za prijetne lesne obloge ob stenah, za dobro razsvetljavo, pa za uro, ki vedništvo pa so se zadnji čas najbolj izkazali

Autošik, Alexy, Graf in Gabaja.

Enega najzanimivejših sodobnih političnih romanov, v katerih pridejo do obravnave predvojna in sedanja ideologija, je napisal pisatelj Jozef Antošik, ki je še mlad pisatelj, pa je napisal že nekaj del. Po svojih prvih dveh romanih »Prekrižana pot« ter »Začarani krog« se je lotil trilogije iz današnjega preloma dob ter ima izrazil značaj epične obdelave slovaškega narodnega preporoda zadnjih let. Prva knjiga te trilogije je izšla že lani pod naslovom »Žive duše«, sedanji drugi del pa nosi naslov »Velika iluzija«. V tej trilogiji, ki še ni zaključena, so na širokem temelju prikazani prejšnji politični nazori, v katerih sta igrala veliko vlogo denar in protekacija, ter druge napake lažne demokracije, ter v to življenje vdor nove ideologije, kar ustvarja dinamičen zaplet in budi težko pričakovanje, kako bo življenjsko usodo zaključil v zadnjem delu. Kritika hvali povest kot dobro grajeno ter močno pisano epično delo sodobne Slovaške.

Janko Alexy je izdal roman »Dom goric«. Tudi ta povest je tretji del trilogije, od katere sta izšla že dva dela, namreč »Že je fant na nogah« ter »Zlato dno«. Obravnava pa usodo neke družine, katere člani so se razšli na vse strani in iščejo sreče v življenju in svetu. Po mnogih razočaranjih in težkih usodah se vsi vračajo v svojo rodno hišo. Pisatelj je pokazal dobro poznavanje življenjskih razmer majhnih ljudi, obonem pa je hotel poudariti sedanjo težnjo Slovačkov po vrnitvi iz sveta v svojo rodno domačijo.

Stefan Graf je že nekaj let znan pisatelj, ki je s svojimi prvenci pred petimi leti stopil v javnost in vzbudil zanimanje. To prvo delo je bilo »V gorečem boju« in je pokazalo izvorno temo in močan temperament. Prvi roman se je imenoval »Borba« in je njegov sloves samo še povečal. Sedaj pa je izdal nov roman z naslovom »Pot za snom«, ki ga nekateri kritiki imenujejo naravnost »veledelo najnovejšega slovaškega književnosti«, vredno, da se pridruži najboljšim klasičnim delom iz pretek-

Duhovnost išče opore

Nič več ne slišimo o raznih duhovnih ali miselnih strujah, ki so se v naših sopirile po knjižnih izdajah ali revijalnih člankih. Se tako pomembne filozofske veličine so pozabljene, kakor da jih nikoli ni bilo. Kje je Kant, toliko opevanji Kant, ki so v njem mnogi idejno izkoreninjeni in življenjsko premagani intelektualci videli nekako protitež katolicizmu? Kdo se sploh misli na Kanta? Osmisel bi se, kdor bi danes o njem govoril. Kje je Heidegger, kje so razni francoski personalistični ideologi, kje je celo descendenčna teorija? Vse je padlo v pozabo. Kakor vihar, ki privrši in odpihne v trenutku vse pleve in vse smeti ter pusti na gumu samo plemenito pšenico, tako so sodobne razmere razčistile in pometle z vso plehko filozofsko in idejno navlako. Ostalo je le temeljno vprašanje borbe med vero in nevero v vsem njegovem radikalizmu. To je, nazorno izraženo, ostala je borba med krščanstvom kot predstavnikom duhovnega pojmovanja človeka ter med komunizmom kot predstavnikom snovnega raja in zgolj materialistično usmerjenega raziranja.

Vsi nemirni duhovi, ki so prej drugod iskali opore svojim težnjam ter svoji duhovni razdvojenosti, so se sedaj znašli pred poenostavljeno izbiro, ki pozna samo edini ali — ali: ali si ti ali so ono. Ali se odločiš za krščanstvo ali se odločiš za komunizem. Kakaj je še vedno možno, da se ne odločiš ne za enega ne za drugega; toda o teh ljudeh, ki so zgrešili že v korenini smoter življenja, ki žive iz dneva v dan ter se puste zanašati od življenjskega slučajja, o teh ljudeh ne govorimo, saj to niso ljudje v pravem pomenu besede. To so bilke, ki jih maje veter zdan na eno, zdaj na drugo stran, oblak, ki se v trenutku prikaže na obzorju ter se v trenutku razprši in ni več o njem nobenega sleda. Gre za močne duhove, ki se zavedajo svoje samobitnosti in lastne odgovornosti pred življenjem. In prav ti duhovi so se danes znašli pred preprosto izbiro, ki se ji ni mogoče več izogniti s kakim kompromisom ali vmesno potjo kot tolilkar prej. Kakor v agoniji, ko človek izbira ali med krizem kot svojim zadnjim upanjem ali med popolnim zavrnjenjem vsega onostranskega.

V teh okoliščinah si torej išče poživljena in zopet vzbujena duhovnost opore, ki naj nanjo zida svojo stavbo. Treba je bilo hudih, skrajnih življenjskih preizkušenj, da je uvidela vso zmotnost in smešnost raznih miselnih tokov in jih zapustila. Zdej stoji pred odprtim vprašanjem: Kam? Toda izbira je samo dvojna in neizprosa. Ali zdrti v radikalni materializem in brezboštvo ali pa se okleni poslednega krščanstva ter nanj in v njem gradi rešeno duhovno gledanje na svet.

In to se v resnici dogaja. Treba je bilo vojne in njenih značilnosti, da so se mnogi blodeči duhovi povrnil v očetovo hišo, v pristnost krščanstva. To iskание in povračanje je v zadnjih dneh še bolj stopnjuje. Človek, ki je ohranil vsaj nekaj duhovnosti, išče krčevito poti nazaj v krščanstvo, ker se boji, da bo drugače izgubil še tisto malo nadnaravnosti, ki jo je ohranil morda po lastni zaslugi, morda po posebnih milosti, morda po prizadevanju ljubečega srca. Vihar, ki divja okrog njega, ga je k temu prisilil. Odpihnil mu je ves prah predsodkov in zmotnih naziranj, tako da je končno prišel do usodnega vprašanja in spoznal, da gre vendarle za odločilno vprašanje bitja ali nebitja. Morda si je vsaj deloma možno na ta način razložiti zgodovinsko dejstvo, da izide krščanstvo iz svetovnih pretresljajev poživljeno in okrepljeno.

Toda ob povratku domov je možen korak, ki utegne postati tragičen, ki lahko človeka zavede na pol poti. Ni namreč vseeno, ali zida človek svojo duhovnost na polnost krščanstva, na trdno skalo, ali pa ga postavi le na nek varljiv videz, čeprav nosi ta videz krščansko ime. Polnost krščanstva je v katolicizmu, v Cerkv. Duhovnost bo prevarana, če ne bo zgradila svoje stavbe na Cerkv. neporušni skali. Zato tudi pomeni povratek domov toliko kot povratek v Cerkev.

rodni dohodek Zedinjenih držav 145 milijard dolarjev in da so tudi civilni izdatki velikanški.

Mednarodni sestanek zavarovalnic v Budimpešti. V prvi polovici meseca maja bo v Budimpešti sestanek zavarovalnic, na katerega so povabljeni zastopniki zavarovalnic iz Italije, Nemčije, Madžarske, Finske, Romunije, Švice, Francije, Nizozemske in Belgije. Na sestanku bodo govorili predvsem o vojnih škodah, požarnih škodah in tudi o drugih vprašanjih zasebnega zavarovalstva.

Promet med Mehiko in Zedinjenimi državami. Iz Mehike poročajo, da bodo pospešili dela pri gradnji cest med mestom Mehiko in Kansas Cityem, da bi se omogočilo povečanje prevoza iz Zedinjenih držav v Mehiko in obratno.

KULTURNI OBZORNİK

Osmi simfonični koncert

V ponedeljek zvečer se je vršil v veliki unionski dvorani že osmi simfonični koncert v tej sezoni; spored je imel dva izrazito ločena dela: v prvi polovici smo slišali tri v smislu čiste glasbe zasnovane skladbe, v drugi polovici pa ravno tako tri, toda situacijsko-občutenjskega, programskega značaja. V prvem delu je bil zastopan K. M. Weber s predigro k operi Eurianta; skladba je po izrazu in v instrumentalni verzi izraz svoje dobe; oblikovno se zdi nekam neenotna, vendar je polna svežega zagona. Za Webrom smo slišali Lisztov koncert v es-duru za klavir in orkester. Solistični del je izvajal Bojan Adamič. Svojo nalogo je dobro rešil, čeprav ni bil stavljen pred lahek problem. Liszt je znan kot umetnik, ki je kot ustvarjalec in izvajalec lastnih in tujih del dvignil klavirsko tehniko do viška in je sploh ustvaril nov ideal vsega klavirskega muziciranja. Tudi v tem koncertu ni štedil ne s tehničnimi težkočami ne z izraznimi domisleki; zdi se, da na prve polaga celo več važnosti kot na druge, Adamič je v izvajanju pokazal izvrstno tehniko; če odstojemo nekatere razumljive in opravičljive nedostatke v izvedbi kmalu v začetku, je Adamič vse koncert odigral z lahkoto, da poslušalec nikoli ni imel vtisa, da bi mu tehnični problemi, ki jih je Lisztov klavirski etapek poln, delali kakršne koli težave. Tudi podajanje samo je bilo do zadnjih fines izdelano; morda bi čudno zvenelo, če bi trdil, da je šlo še preveč v podrobnosti. Vendar, kdor je slišal izvajati isti koncert med drugimi n. pr. J. Pembaurja, ki je v vseh svojih pojavi imel nekaj lisztovskega, je čutil, da diha iz tega dela neka demoničnost, ki jo je morda izvajalec sam pričaral, skoraj gotovo jo je pa že skladatelj položil v svoje delo. Za do-

sego te vrste izraza je pa nujno potrebna neka širokopoteznost, ki gradi v velikih zamahih, ne da bi seveda podrobnosti zanemarjala. Če bi ne vedeli, da si ustvari vsak izvajalec svoj lastni odnos do izvajane dela, bi morda rekli, da smo pogrešali v Adamičevem izvajanju baš te širokopoteznosti, ki jo je za pianist nadomestil s tehnično in izrazno prefinjenostjo. Vsekakor moramo Adamiču, ki beleži s tem nastopom verjetno svoj prvi nastop pred širšim občinstvom, k doseženemu uspehu samo častitati.

Za Lisztovim koncertom smo slišali Puccini-jev intermezzo iz opere »Manon Lescaut«. Nato Fibichovo idilo »Podvečere«, skladbo, polno izvirnih domislov in izrazu in instrumentalni. Poslušalec ima vtis, da stoji spomladi na širokem travniku, prepolnem čudovitih cvetlic. Vse to barvno bogastvo ga opaja, sčasoma pa tudi utruja. De Michelijeva glasbena slika »Jutro se prebujaa« je polna zanimivih zvočnih efektov. Spored je zaključila Čajkovskega baletna glasba »Rajanje cvetke, ki je prinesla med poslušalce prijetno sproščenost.

Koncert je vodil Drago M. Šijanec, ki je naklonil enako pozornost skladbam te ali one vrste. Pri Lisztovem koncertu je z orkestrom obzirno spremljal solista. Orkester je bil vobče dober, na več mestih pa ni prav čisto zvenel.

M. T.

Nekaj najnovejših slovaških romanov

Najnovejša slovaška književnost se lepo razvija ter izhajajo pomembne pesniške in pripovedne knjige, ki bodo dokument novega časa pa tudi umetniške višine slovaške lepe besede. Tako je v pesništvu predvsem zajel moderni čas poleg Dilonga zlasti Beniak (Vigilije), surrealistični pesnik, ki pa se je sklonil k sedanjim dogodkom časa ter podal pesmi, ki imajo — po mnenju slovaških kritikov — tudi evropsko pomembnost. V pripo-

vedništvo pa so se zadnji čas najbolj izkazali

Autošik, Alexy, Graf in Gabaja.

Janko Alexy je izdal roman »Dom goric«. Tudi ta povest je tretji del trilogije, od katere sta izšla že dva dela, namreč »Že je fant na nogah« ter »Zlato dno«. Obravnava pa usodo neke družine, katere člani so se razšli na vse strani in iščejo sreče v življenju in svetu. Po mnogih razočaranjih in težkih usodah se vsi vračajo v svojo rodno hišo. Pisatelj je pokazal dobro poznavanje življenjskih razmer majhnih ljudi, obonem pa je hotel poudariti sedanjo težnjo Slovačkov po vrnitvi iz sveta v svojo rodno domačijo.

Stefan Graf je že nekaj let znan pisatelj, ki je s svojimi prvenci pred petimi leti stopil v javnost in vzbudil zanimanje. To prvo delo je bilo »V gorečem boju« in je pokazalo izvorno temo in močan temperament. Prvi roman se je imenoval »Borba« in je njegov sloves samo še povečal. Sedaj pa je izdal nov roman z naslovom »Pot za snom«, ki ga nekateri kritiki imenujejo naravnost »veledelo najnovejšega slovaškega književnosti«, vredno, da se pridruži najboljšim klasičnim delom iz pretek-

losti. S tem romanom je odkril novo zanimivo tehniko, pa tudi snovno je zanimiv, kajti obdeluje roman ene družine ter je psihološko zelo poglobljen. Po mnenju kritike je dolgo ni bilo tako močno pisane dela v slovaški književnosti.

Zadnji čas je izšel tudi roman Ferdinanda Gabaja »Vsek po svojem«. Kjer razpravlja o družini na temo »skupnega« in »stujega«. Tudi o tem romanu so kritični glasovi, po katerih povzemamo te vrstice, ugodni.

Večina teh romanov ima socialno narodno obilježje ter obravnava na širokem domačinskem ozadju problem kmečkega človeka v mestu ter konflikt vasi in mesta pa tudi medsebojnega razmerja in podpore. Na vsak način pa pričajo ta dela, da se slovaški roman zelo razvija ter da v najnovejšem času producira tudi dobra in na širokih temeljih grajena dela.

Novi časopisi

Slovenski Pravnik, št. 11—12 zaključuje svoje 56. leto. V tej številki so naslednje razprave: dr. Brelih: O pristojnosti rednih kazenskih sodišč za sojenje dejanj, kaznivih po najnovejših predpisih. Dr. P. Pavlič govori o posebnih razpravi s pravno-gospodarskega pogleda o obmejnem drevju. Ta članek je posebne važnosti, ker je praktičnega pomena, kajti vedno in vedno nastajajo spori glede obmejnega drevja zlasti v takih krajih, kakor so naši, kjer je pokrajina na drobno specializirana med mnogo lastnikov, pa je treba dovoliti lastniško izkoriščanje »zadnjega koščka zemlje, na drugi strani pa je treba zavarovati, da ne ovira sosedu. Dr. Lev Svetec nadaljuje razpravo o prekočnem delu, kar je važno za naša industrijska podjetja. Razprava se bo »nadaljevala. Književna poročila, kjer je s trokvnega stališča obravnavana tudi dr. Lahova razprava o Slovencev kolektarju (O rojstvih, življenju in umiranju Slovencev) in razne vesti zaključujejo številko in letnik.

Drobne novice

Koledar

Sobota, 27. svečana: Gabriel žal. M. b., spoznavalec; Leander, škof.

Nedelja, 28. svečana: 2. predpusta nedelja; Roman, opat in ustanovitelj reda; Antonija Fl. vdova in opatica.

Lunina sprememba: 27. svečana zadnji krajec ob 19.22. Herschel napoveduje dež in sneg.

Novi grobovi

† Frane Bukovšek, samostanski brat iz Misijonske družbe sv. Vincencija Pav. je umrl večeraj zjutraj v mis. hiši v Ljubljani, Tabor 12. Na mrtvaškem odru leži v mrtvašnici Zavetišča svetega Jožefa. Slovesen rekvijem bo danes ob 7.30 v cerkvi Srca Jezusovega. Pogreb bo v nedeljo ob 3 popoldne z žal. k. Sv. Križu, R. I. P.

† Janezek Kunaver. Te dni je umrl mali Janezek Kunaver. Zaljubljeni starši in bratec Joško se bodo poslovili od njega v soboto, 27. februarja ob štirih popoldne v kapeli sv. Ahaca na Zalah.

Naj rajnima sveti večna Luči! Vsem, ki žalujejo za njima, naše iskreno sožalje!

Lorna Doone

Spisal R. Blackmoore.

je lep roman iz 17. stoletja.

Bogata grofica Lorna pade kot otrok v roke razbojniške grofovske rodbine Doonov, ki gospodarijo v Exmoorski pokrajini. Junaški svobodnik John Ridd je reši že odraslo — med njima zvezevate lepa ljubezen. Pogum in plemenitost pa pripomoreta Johnu Riddu do viteškega naslova. Po nešteti bojih in premaganih zaprekah zvesta zaljubljenca dosežeta srečen zakon.

Knjigo dohite po vseh knjigarnah in trafikah!

— Kurilnica državnih železnic, Ljubljana, potrebuje več ključavničarjev, livarjev, kotlarjev in kovačev v starosti od 18—30 oziroma 50 let. Reflektanti naj se zgledajo v administraciji kurilnice, Ljubljana, gl. kolodvor, vhod iz Vilharjeve ceste.

— Še vedno prav toplo davei. Ze kmalu ni bilo konce februarja tako toplo kakor letos. Tako pred 70 leti so imeli podobno vreme, ko je bilo februarja tudi že nad 15 stopinj. Februar je druga leta ob tem času sicer zaznamoval nekaj stopinj nad ničlo padevi, toda redko kdaj tako visoko kot letos. V četrtek je bila najvišja dnevna temperatura +15,6, na prostem pa celo +20. V petek zjutraj je bilo kot druge dneve hladno in je znašala jutranja temperatura —2,6. Barometer je za nekaj milimetrov padel ter je v petek dosegel stanje 770,3 mm. Bilo je v petek zjutraj nekoliko megleno, lahko se je oblačilo. Sonce pa je kmalu pregnalo tenke meglice in je že zgodaj zasijalo nad mestnimi hišami.

— Zadruga tečaja preložen. Zavod za združništvo Ljubljanske pokrajine je na željo zadruge preložil oba enodnevna tečaja, tako da bo tečaj za nekretnostne zadruge v sredo 10., za kreditne zadruge pa v četrtek 11. marca. Spored ostane nespremenjen. Rok za prijavo se podaljša do 6. marca t. l.

— Tekmovalcem za knjižne nagrade, ki jih bo 15. marca določil žreb za pravilno rešitev nagradne uganke v letošnji »Družinski priliki«, svetujemo, naj zaradi prihranka na poštnini pošiljajo rešitve v skupinah v enem zavitku. Priložiti pa je treba za vsak naslov odgovarjajoči nagradni kupon. Kdor še ni kupil »Družinske pratike«, si jo lahko še preskrbi do konca februarja.

— Vrbove matice so prve znanilke novo porajajočega se življenja spomnili. Ob letošnjem ugodnem vremenu so začele brsteti že v začetku februarja in kazati svoj sivi kožuhček. Ljudje se jih vselej, režejo vršičke in jih nosijo domov. Nekateri pa jih narežejo cele butare, nosijo na trg in tam prodajajo. Ne zavedajo se, da delajo s tem veliko škodo čebelarjem, ki naberejo na teh matičah spomnili največ obnožine ali cvetnega prahu. Obnožina je važen del hrane, ki jo pripravljajo čebele za zalego (črvičke). Brez nje se čebelarje družine sploh ne morejo razvijati. Obnožina je za mlade čebele to, kar za naše otroke kruh. Zaradi velike koristi so vrbove matice v vseh kulturnih

Kdor je bral »Slovenec« članke s podpisom —d.—, ta bo z velikim zanimanjem segel po knjigi

KOMUNIZEM — Njegov pravi obraz

Cena knjigi je 4 lire. — Dobi se v knjigarnah in pri prodajalcih listov.

državah pod zaščito. Tudi pri nas je Visoki komisar opozoril okrajna glavarstva na § 156 gozdnega zakona, po katerem je prepovedano trgiranje vršičkov in matice čebelarjev.

Iz Novega mesta

Ponovno opozarjamo vse one kandidate, ki so se v lanskem letu kakor koli prijavili za polaganje mojstrskega izpita, pa se našemu prvemu valilu še niso odzvali, da takoj javijo obrtnišku poverjenost v Novem mestu, ali še računajo na polaganje tovrstnega izpita. Mojstrski izpiti se bodo v Novem mestu vršili prihodnjega meseca marca, zato je ta naš poziv zadnji, in se na kasnejše prijave ne bomo mogli ozirati.

Ljudska posojilnica

z. z. n. j. v Novem mestu

sprejema vloge za vstave in vezane vloge proti primernim obrestim, depotne naložbe pa brezplačno — vse razpoložljive vsake čas. Daje kratkoročna posojila in posojila na tekoči račun. — Vnovčuje čeke italijanskih bank. — Varčuje, dokler imate dohodek!

Iz dela in življenja - od tu in tam

Iz Gorizije

Novi kvester. Poročali smo o nenadni smrti g. kvesterja komendatorja Cricchia, ki je s svojim službovanjem v naši deželi pridobil splošno zaupanje. Za njegovega naslednika je bil imenovan komendator dr. Vito Genchi, ki je bil v zadnjem času službeno zaposlen v Genovi. Novi vrhovni predstojnik naše javne varnosti je prevzel svoje posle 20. februarja.

Z Gorenjskega

Nova voditeljica deklet v radovljiškem okrožju. 14. februarja je bil sestanek voditeljice dekletskih odsekov v radovljiškem okrožju. Voditeljice so se zbrale, da pozdravijo novo okrožno voditeljico, ki je prišla iz Beyrutha. Nova voditeljica Traute Ernst je obljubila, da bo tako delovala, da bo hiterjeva mladina na Gorenjskem kmalu prav takšna kakor ona na državnem ozemlju.

Otroški vrtec v Bohinjski Bistrici. Pred nedavnim so odprli v Bohinjski Bistrici otroški vrtec. Okrožni vodja Matšev je izročil otroški vrtnarici ključke in ji tako poveril vodstvo vrtca. Končno je bilo prebivalstvo, ki je prihitelo k otvoritvi, povabljen, naj si vrtec ogleda.

Večerno šolanje je bilo zadnji teden v Naklem, kjer je bilo predavanje o svetovno-nazornih vprašanjih. Okrožni šolski vodja Lilling pa je govoril na večernem šolanju v Medvodah.

V Ljubnem na Gorenjskem so po načrtu z. z. pana Weissa in nekaterih sovaščanov predvidena razna popravila vaških in občinskih cest. Zlasti je potrebna regulacija in kanalizacija vodnega odтока, ki je ob neurjih spreminjal vaška pola v hudournike. Nekatera dela so se že pričela.

Združitev občine Ribno z občino Bled. Šef civilne uprave za zasedena ozemlja Koroske in Kranjske je z veljavnostjo od 1. aprila 1943 odredil, da se občina Ribno združi z občino Bled. S to združitvijo prevzame Bled vse širše naloge glede ureditve zdravilišča in bližnje okolice. Občina bo sedaj lahko reševala vprašanja tujeskega prometa, pa tudi vsa kmetijska vprašanja na najbolj naraven način, da so tako dani vsi pogoji za ureditev Bleda kot bodočega znamenitega zdravilišča.

Kmečko zborovanje v Crnučah. Predzadnji nedeljo je imel zastopnik deželne kmečke zveze Burgetaler v Crnučah poučno predavanje o proizvodnji bitke za leto 1943. Kmetje iz občine so bili skoro polnoštevno navzoči. — Leti dan je bilo v Crnučah šolanje NSDAP. Govoril je mladinski vodja Huber iz Kamnika. Člani Volksbunda so se predavanja v velikem številu udeležili. Poslušalci so izrazili željo, da bi se svetovnonazorna šolanja v Crnučah pogostejše vršila.

V Mengšu je bil 9. februarja službeni apel. Vodja Hopfgartner je otvoril sestanek s pozdravom na navzoče uradne vodje. Podal je pregled položaja v Evropi, nato pa so se razgovarjali o tekočem delu v krajevni skupini.

V Zireh se je poslovila učiteljica Tschitschnigova, na novo pa sta prišli učiteljici Bartoschova in Sieffek. Učiteljica Mina Wallischeva se je poročila s poročnikom Wagnerjem.

S Spodnjega Štajerskega

Gostovanje celjskega lutkovnega gledališča. Celjsko lutkovno gledališče je priredilo že več predstav v Celju in okolici. Povsod, kamor koli je prišlo gostovalec, je bilo sprejeto z velikim navdušenjem, zlasti zadnje dni v Slivnici pri Celju, v Ponikvi, v Zalecu in drugod. Mariborski dnevniki pripominjajo, da je Štajerska domovinska zveza med drugimi

Krasno vreme je nastopilo in drži že nekaj dni, »Sveti Matija led razbija, če ga ni, ga pa naredi.« je star slovenski pregovor. Letos se je svetli Matija posebno izkazal. Zavijetal je svojo sekuro in prišel drobiti led, kolikor ga je še ostalo, po neprisojnih krajih. Ob jutrih je precej hladno, da celo nekoliko slane pade, proti poldnevni se pa ozažje prijetno ogreje. Vse diha že pomlad. Dih pomladi je opaziti tudi na drevju, ki že brsti in poganja popke. Ako bo vreme tako držalo, bomo imeli lepo in zgodnjo pomlad.

Vse obrtnike, tako novomeške kakor tudi podeželske, opozarjamo, da morajo svoje pomožne osebe, to je pomočnike in vajence, prijaviti poleg svojega obrtniškega združenja tudi še namestitvenemu uradu v Novem mestu. Ta urad posluje v pisarni Okrožnega urada za zavarovanje delavcev (bolniške blagajne). Namestitvenemu uradu je treba pomočnika ali vajenca prijaviti s poslovnimi knjižico, katero mora vsak imeti. Zato opozarjamo mojstre, da poskrbe, da bodo njihovi pomočniki in vajenci brez izjeme imeli poslovne knjižice ter iste v redu. Te se za obrtniško pomožno osebo dobe pri Obrtniškem poverjenstvu v Novem mestu (obrotni zadruzi) na Ljubljanski cesti 4 proti plačilu 5 lir. Prosilec mora predložiti zato dve svoji sliki. Torej obrtniki pozor glede prijav in odjav pomožnega oseba, da ne bo kazni! Prav tako pa mora seveda biti vse pomožne osebe v prvi vrsti prijavljeno pri svojem obrtniškem združenju!

V vsako hišo »Slovenca«!

kulturnimi ustanovami tudi lutkovno gledališče sprejela v svoj okvir.

Likvidacija nekaterih denarnih zavodov. Šef civilne uprave za Spodnjo Štajersko je po svojem pooblaščenju za denarne zavode odredil, naj se likvidirajo naslednji denarni zavodi na Spodnjem Štajerskem: Hranilnice in posojilnice v St. Janžu na Dolenjskem, v St. Juriju pod Kumom, v Bučki, v Boštanj, v Cerkljah ob Krki, v Leskovcu, v Raki, v Apačah, Cvenju, na Ščavnici, v Mali Nedelji, Veržetu, Zepovcih, Radenci; dalje Kmečka hranilnica in posojilnica v St. Janžu na Dolenjskem, Okrajna posojilnica Krško, Posojilnica Krizevi, Okrajna posojilnica Ljutomer, Posojilnica Lokavec, Vinčarska kreditna zadruga Ljutomer, Posojilnica in hranilnica Apače. Za likvidatorja je bila imenovana Zveza poljedelskih zadrug-rajrajznovk Südmarkve v Gradcu.

Velik zbor za mariborsko mestno okrožje je bil v ponedeljek, dne 22. februarja. Na zbor je prišel mariborski župan Knave, okrožni vodja Strobl in zvezni vodja Steindl. Okrožni vodja se je na zborovanju zahvalil odhajajočemu županu mladinskemu voditelju Reinholdu Bihlu in odhajajoči župni voditeljici Mami Moravcschnig ter je uvedel novega voditelja Oskarja Sturma in novo voditeljico Liselotte Hampl. Napovedal je teden nemške mladine v zadnjem tednu v marcu. Zvezni vodja Steindl je nato govoril o političnem položaju.

Zborovanje poštinskih uslužbencev v Zidanem mostu. Pred nedavnim so zborovali poštini uslužbeni trboveljskega okrožja v Zidanem mostu. Razpravljali so o delu, ki je potrebno, da vsak na svojem mestu čim več stori za zmago.

Kaznovan tat. Ze večkrat zaradi tatvin kaznovani Anton Hojnik iz Botkovec pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah je bil zaradi tatvin življenjskih potrebščin kaznovan z zapornim 18 mesecev.

Odlikovan Mariborčan. 18letni dobrovoljec čet SS Josip Krapša iz Maribora je na vzhodnem bojišču bil že odlikovan za hrabrost z železnim križcem II. stopnje. Te dni pa je prejel še križec I. stopnje.

Počastitev spomina padlega dobrovoljca. V Sevnici je skupina nemške mladine počastila spomin svojega nekdanjega člana Alojzija Persuna, ki je kot dobrovoljec čet SS padel na vzhodnem bojišču. Persun je lani vstopil v nemško mladino, nato pa se je prijavil kot dobrovoljec. Mladina je imela žalno zborovanje, kjer se je govorilo v lepih besedah spomnil padlega.

Solanje mladinskih vodij v celjskem okrožju. Pred nedavnim so imeli v nemškem domu v Celju mladinski vodje tečaj. Poslušali so predavanje o svetovno nazornih vprašanjih ter imeli športne vaje. Taki tečaji se bodo ponavljali vsak mesec, ker pripomorejo znatno k večji dejavnosti mladine.

Zborovanje obratnih vodij v Trbovljah. Delavsko-politični urad v Trbovljah je sklical pred nedavnim obratne vodje in zaupnike trboveljskega okrožja na zborovanje, na katerem je govoril okrožni vodja Eberharth o totalni mobilizaciji. Pojasnil je med drugim, da morajo zaupniki pomagati rojakom pri izpolnjevanju prijavne za vojno službo, da morajo z obratnimi vodji skupaj obravnavati odpuštilne pogoje delovnih moči, ne da bi pri tem trpelo delo v obratu.

Tahorenje v Celju. Vsi vodje fanfar iz celjskega okrožja so bili pretekli teden sklicani na celotredensko tahorenje v Celju. Poleg strokovnega glasbenega šolanja so dobili pouk v redni službi in v narodno-socialističnem svetovnem nazoru. — Nadajale je bilo v Celju sklicano zborovanje mladinskih voditeljev in voditeljic. Dobili so navodila za bodoče delo.

Ponesrečenec v Ljubljani. Julijana Jeršnova, 14letna dijakinja, si je pri padcu zlomila desno roko. — Upokojeni železničar Ivan Lorenec, star 73 let, je padel in se močno ranil na desnem kolenu. — Zasebnica Teresija Šimuncova, stara 83 let, je padla in si zlomila levo nogo.

Nedeljsko zdravniško dežurno službo bo vršil od sobote ob 20 do ponedeljka ob 18 g. j. zdravniški zdravnik dr. Debelak Guido, Ljubljana, Bleiweisova c. 62.

Gledališče

OPERA. Sobota, 27. februarja ob 17: »Zemlja smehljajalca. Opereta. Izven. Cena od 28 lir navzdol. — Nedelja, 28. februarja ob 14: »Gasparone. Opereta. Izven. Cena od 24 lir navzdol. Ob 17:30: »La Bohème. Izven. Cena od 24 lir navzdol. — Ponedeljek, 1. marca: Zaprt.

DRAMA. Sobota, 27. februarja ob 17:30: »Ples v Trnovem. Izven. Znižane cene od 15 lir navzdol. — Nedelja, 28. februarja ob 14: »Zaljubljena žena. Izven. Zelo znižane cene od 12 lir navzdol. Ob 17:30: »Velik mož. Izven. Cena od 29 lir navzdol.

C. Golar: »Ples v Trnovem. Burka v treh dejanjih. Osebe: Čačnar — Gosar, Lojze — Drenovec, Polona — Gorinskova, Metka — Levartjeva, Mica — Rakarjeva, Mina — Starčeva, Polka — Remčeva, Tone — Bratina. Režiser: Milan Skrbinskič, scenograf: l. arb. E. Franz.

Naznanila

ROKODELSKI ODER. Nedelja ob 5 popoldne: »Veseloje. »Lazarevec. ki jo je spisal Goldoni. — Opozorjamo, da predprodaja vstopnic, ki bo na dan predstave od 10 do 12 in dve uri pred pričetkom v društveni pisarni, Petrkova 12-1, desno.

Zemlja, kakor jo vidi letalec
Barbo z viharji in zračnimi prividi
Skrivnostne človeške usode

popisuje

Antoine de Saint Exupéry
v svojem prekrasnem in globokem delu:

Veter, pesek in zvezde

Prevod je pravkar izšel v zbirki
»Naša knjiga«.

Knjiga v elegantni opremi in fotografirani mest in krajev stane za nenarodnike L. 60.—. Če se naročite na ves letnik (4+4 knjige) je cena mnogo nižja.

Založba »Naša knjiga« Ljudska knjigarna
v Ljubljani, Pred škofije 5

Iz Hrvaške

Imenovanje glavnega ravnatelja ustaške založbe. Na predlog hrvaškega državnega ministra dr. Šolca in prosvetnega ministra dr. Starčevića je Poglavitnik imenoval za glavnega ravnatelja ustaške založbe (ustaški nakladni zavod) dr. Edo Bulata, poslanika I. razreda in opolnomočenega ministra pri zunanjem ministrstvu v Zagrebu. Kakor znano, je ustaška založba prevzela vse premoženje prejšnje Jugostampe.

Imenovanje župana v Bosanskem Petrovcu. Po porazu partizanov v Bosanskem Petrovcu je prišel v to mesto iz Bihača veliki župan Troyer ter je imenoval Ago Alagića za mestnega župana. Veliki župan je imel sestanek tudi z zastopniki ljudstva zaradi ureditve njegove prehrane.

Preureditev botaničnega vrta v Zagrebu. Z nastopom toplejših dni so pričeli v Zagrebu preurejati tudi botanični vrt, ki ima vedno mnogo obiskovalcev. V letošnjih pomladanskih mesecih bodo na prostoru botaničnega vrta postavili novo upravno poslopje, v katerem bo tudi bogata knjižnica, Velika predavalnica ter dvorane za dragocene zbirke posušenih rastlin.

Socialno skrbstvo v NDH. Glavno ravnateljstvo za socialno skrbstvo v NDH sporoča, da je lani poslalo prebivalstvo v pasivnih krajih nad 300 vagonov hrane ter je med potrebno ljudstvo razdelilo podpor 32 milijonov kun.

Delo zagrebških gasilcev v letu 1942. Zagrebško časopisje zadnjih dni pohvalno omenja delovanje zagrebških gasilcev v preteklem letu. Kakor vedno prej so isti tudi lani nesebično opravljali težko službo ter so v Zagrebu pogasili 258 požarov, med katerimi je bil samo eden večji. Moštvo zagrebških gasilskih postaje je sestavljeno iz dveh častnikov, 7 podčastnikov in 52 gasilcev, ki imajo na razpolago 11 gasilskih avtomobilov, 2 avtomatični lestvi, en poltovorni avtomobil za prevoz moštva, 10 agregatov s prenosno motorno brizgalno in moderni sodobni gasilski avtomobil tipa »Manc« z brizgalno in kotlom 3.500 l vode.

Ukrepi proti pijačevanju v Fejnici. Policijska oblast v Fejnici je ugotovila, da je del prebivalstva preveč rad zahajal v gostilne ter v njih posedal po cele dneve in tako zapravljal denar in čas. Zato je izdala nove ukrepe proti pijačevanju. Po teh odredbi morajo vsi gostilničarji ob sejmških dnevih ter o praznikih zapreti svoje lokale ob tihih popoldne ter po tej uri ne smejo več prodajati ljudem nobenih alkoholnih pijač.

Občni zbor društva Sv. Hieronima. Monsignor dr. Ferdo Rožič je kot predsednik sklical za te dni redni občni zbor društva Sv. Hieronima v Zagrebu z dnevnim redom: Poročilo predsednika in odbornikov ter volitev cenzuralnega odbora za poslovno leto 1943.

Organizacija hrvaškega gospodarstva. Na Dunaju je predaval profesor visoke komercialne šole iz Zagreba dr. Josip Butorac o oblikah organizacij v hrvaškem gospodarstvu skozi stoletja. Po ustanovitvi NDH je bilo ukinjenih vseh 10 gospodarskih zbornic in 294 korporacij in organizacij. Namesto njih so bile ustanovljene 4 zbornice in 15 strokovnih društev. Vrhovni gospodarski organ Hrvaške je zastopstvo gospodarskih zbornic. Hrvaška ima 118.500 gospodarskih podjetij.

Setev ječmena in koruze. Hrvaško glavno ravnateljstvo za poljedelstvo je s posebno okrožnico opozorilo vse okrajne glavarje, da morajo do določenega roka določiti površine, na katerih bodo letos sejali zgodnji ječmen in koruso. Semensko koruso bo dobila NDH iz Nemčije, odkoder je naročenih 20 vagonov izbrane korusa.

Zadruga »Hrvatski Radišac« je določila en milijon kun kot svoj prispevek za sklad za podpiranje družin padlih hrvaških prostovoljcev v Stalingradu.

Kmečki stenski časopis. Hrvaško glavno ravnateljstvo za poljedelstvo je pričelo izdajati »Kmečki stenski časopis«, s katerim bo širilo gospodarsko izobrazbo po podeželju.

Drobna ljubljanska kronika

Predavanja o obdelovanju vrtov bodo danes soboto od 8 do 11 popoldne od 14 do 17 na magistratu v veliki dvorani. Kakor na drugih krajih mesta, bodo tudi danes poučevali izkušeni strokovnjaki o vsem, kar je treba vedeti za uspešno obdelovanje vrtov, da bo uspeh čim najboljši. Vsa predavanja so bila prav dobro obiskana in so pokazala izredno veliko zanimanje vseh slojev, zato smo prepričani, da bodo mestni zelenjarski tečaji popolnoma dosegli svoj namen. Zadnja predavanja bodo prihodnji četrtek, dne 4. marca v šoli za Bežigradom.

Podružnica vrtnarskega in sadlarskega društva v Mostah obvešča svoje članke in druge interese, da bo v nedeljo, 28. t. m. ob 17 v Mladinskem domu na Kodeljevem prvo predavanje o gojenju sadnega drevja pod naslovom: »Od sadjenja do sadu«.

Dne 1. marca na velikem koncertu Glasbene Matice bo godalni orkester orkestralnega društva Glasbene Matice izvajal najprej dve slovenski skladbi, in sicer Gregorčičev »Mladici in Škerjančev »Cakono, ki je po stari slovenski narodni pesmi zgrajena na 71. taktu. Drugi nastop godalnega orkestra pa bo ob skleru koncerta in takrat bo izvajal Abacov Cerkevni koncert v a-molu, ki ima tri zgoščene stavke, ki prehajajo brez prekinitve drug v drugega. V celoti je delo izredno učinkovito, enotno in lahko bi rekli ideal ansambelskega stavka za godala. Poleg Dall'Abaca bomo slišali še Vivaldievo Simfonijo v C-duru, ki jo odlikuje sveža, nikdar dolgočevna domiselnost. Poleg orkestralnega društva bodo nastopili na ponedeljkovem koncertu: basist Julij Betetto, pianist Anton Trost, sopranistka Valerija Heybalova in violinist Karlo Rupel. Spremljevanje solistov bosta oskrbela pianista

Zora Zarnikova in Marjan Lipovšek. Začetek koncerta bo točno ob pol 7 v veliki unioński dvorani. Podrobnosti spored v knjigarni Glasbene Matice.

Zanimanje za predstave franciskanskega odra je v letošnji sezoni veliko, skoraj vse letošnje predstave so bile razprodane. Posebno pa so občinstvu ugajale veselice. Zato bo franciskanski oder jutri, v nedeljo, 28. februarja ob 3 popoldne uprizoril novo veselico v štirih dejanjih »Ulta št. 15«, ki bo gotovo v polni meri zadovoljila in razveselila prav slehernega gledalca, ki si želi v letosnjem dolgem predpustu prijetnega razvedrila. Priporočamo le, da si pravočasno priskrbite vstopnice v predprodaji.

Strojeplati tečaj — novi dnevni in večerni (eno- in trimesečni) se prične 4. marca. Najuspešnejša desetsturna učna metoda. Pouk je dopoldne, popoldne ali zvečer po željah obiskovalcev. Specijalna strojeplastična šola: največja moderna strojeplastična, raznovrstni stroji. Učnina zmerna. Informacije, prijave, vstopnice brezplačno. Prospekti: Trgovsko učilišče »Christoforo učni zavod«, Dombarška 15.

»Pričarani žene« iz daljine Amerike so komaj znajde v koloboci, ki mu jo naplete deželjarjeva žena Lenka. Po njeni zaslugi, zaradi zamenjane slike, popelje Amerikance pred altar sosedov Cliko v veliko Lenkino jezo, ki je silila ženina svojci hčer Urški. — »Pričarani žene« so nepreklicno zadnjikrat uprizorili dane, v soboto ob 3 popoldne v franciskanski dvorani. Predprodaja vstopnic od 2 dalje pri dnevnih blagajni. Priskrbite si vstopnice pravočasno.

Zelenjadarski tečaji lepo uspevajo. V ponedeljek 22. t. m. so se pričeli od mestnega župana odredeni zelenjadarski tečaji, ki so

doslej povsod lepo uspeli. Na teh tečajih, ki trajajo dopoldne in popoldne, se vrste praktična predavanja strokovnjakov o gojenju razne zelenjave in povrtnine. Na teh tečajih predavajo mestna kmetijska referenta g. inž. Angela Mahkova, mestni kmetijski referent inž. Josip Mačkar, mestni vrtnar, inšpektor g. Franc Pirtat, višji vrtnarski nadzornik g. Josip Strekelj in nadzornik mestnih nasadov g. Anton Lap. Predavanja so združena s praktičnimi demonstracijami in skiptičnimi slikami. Prvo predavanje je bilo v ponedeljek v Dravljah, ki se ga je udeležilo do 80 dravljčanov. V torkel je bilo drugo v Zorzi in sili v Brekovi vrtnarici, ki šol. tretje je bilo v sredo na Barju. Četrto na Viču v telovadnici osnovne šole in peto v petek za Moste, v deskem vzgajališču na Seltu. — Da je med voljnimi obdelovalci zemlje res veliko zanimanje za take praktične zelenjadarske tečaje, je pokazal dnevi obisk pri teh tečajih. Predavanjem so prisostvovali ljudje iz vseh slojev prebivalstva. Ti tečaji so izkazovali obisk od 60 do 100 slušateljev.

Zanimkarji na delu. Na raznih krajih okoli in na skrajni periferiji mestne občine ljubljanske so na delu zanjkari, ki love v prvi vrsti divje zajce. Ker so take razmere, da pravi lovec ne morejo v svoje revirje, so začeli zanjkari loviti zajce in odnašajo na raznih krajih prav čeden plen. Je znan primer, da je neki zanjkar v zapadnem delu mesta v enem tednu vlovil 3 zajce s lepih divjih zajcev. Na Ljubljano je zdaj veliko divjih rac, Jerebice so se začele pariti.

V veseloigr »Lazarevec«, ki jo je spisal Goldoni, je toliko in tako ljubkih zapletljivost, da se mora slovesni ansamblu. Glavni vzhod je padl ljubzen mladit in lepih zdravnikov hčerko Rožo in Božo. — Oskrbite si vstopnice v predprodaji, ki bo na dan predstave od 10 do 12 in dve uri pred pričetkom v društveni pisarni, Petrkova 12-1, desno.

Ponesrečenec v Ljubljani. Julijana Jeršnova, 14letna dijakinja, si je pri padcu zlomila desno roko. — Upokojeni železničar Ivan Lorenec, star 73 let, je padel in se močno ranil na desnem kolenu. — Zasebnica Teresija Šimuncova, stara 83 let, je padla in si zlomila levo nogo.

Nedeljsko zdravniško dežurno službo bo vršil od sobote ob 20 do ponedeljka ob 18 g. j. zdravniški zdravnik dr. Debelak Guido, Ljubljana, Bleiweisova c. 62.

OPERA. Sobota, 27. februarja ob 17: »Zemlja smehljajalca. Opereta. Izven. Cena od 28 lir navzdol. — Nedelja, 28. februarja ob 14: »Gasparone. Opereta. Izven. Cena od 24 lir navzdol. Ob 17:30: »La Bohème. Izven. Cena od 24 lir navzdol. — Ponedeljek, 1. marca: Zaprt.

DRAMA. Sobota, 27. februarja ob 17:30: »Ples v Trnovem. Izven. Znižane cene od 15 lir navzdol. — Nedelja, 28. februarja ob 14: »Zaljubljena žena. Izven. Zelo znižane cene od 12 lir navzdol. Ob 17:30: »Velik mož. Izven. Cena od 29 lir nav

Rojstni dan bodičaste žice

(Zgodovina njene iznajdb in uporabe.)

V teh dneh obhaja bodičasta žica svojo 75. letnico, zakaj v februarju leta 1868 je Michael Kelly dobil patent za bodičasto žico za napravo ograj. Ta bodičasta žica je sestojala iz dveh zvitih žic in je imela na enem svojem delu v določenih presledkih romboidne pločevinaste ploščice. Kelly je dobil istega leta, dne 17. novembra, še drugi patent za ploščo žico, ki so bile skozi njo vdete okroglice žicnate bodice. Niti sanjalo se mu ni, da bo ta njegova iznajdba, ki je bila prvotno namenjena le za ograje proti živini na pašo, kdaj takega pomena kot vojno sredstvo. Najprej so jo v ta namen uporabljali Buri zoper Angleže, nato Angleži zoper Bure, ko so imeli v tej vojni zaprte žene in otroke Burov. V burški vojni se je izkazala tudi strojna puška kot izborna orožje na bojiščih. Znano je, da je zoper obe, zoper strojnico in zoper bodičaste žice, nastal v prvi svetovni vojni kot obrambno sredstvo — oklepnik (tank), ki je v prvih oblikah služil Angležem kot »rušilec strojnice«, Francozom pa kot stroj za rezanje ovir iz bodičaste žice.

V zgodovini bodičaste žice ima svojo vlogo tudi neki Nemec, in sicer Jakob Haish, ki se je rodil 9. marca 1826 v Badenu in ki mu je bilo devet let, ko so se njegovi starši izselili v Ameriko,

v Ohio. Tu se je pri napravah lesenih ograj farmarjev domislil bodičaste žice. Prišlo je do spora za patent med Haishem in nekim Gliddenom, ki se je skoraj čez 20 let končal tako, da je l. 1892 zmagal Glidden, češ da je on prvi iznašel bodičasto žico. Tako je prišel Gliddenov patent z dne 24. novembra 1874, s številko 157124, kot edini patent za bodičasto žico v arhiv važnih iznajdb v Washingtonu, ker je bila 56 dni starejša kot iznajdba Haishera z dne 22. dec. 1873.

Velikanski je pomen, ki si ga je bodičasta žica priborila do sedaj v modernem načinu vojskovanja. Zgled za to so nemški podatki iz prve svetovne vojne. Medtem ko so julija 1913 porabili vsak teden 2000 ton, to je 200 vagonov bodičaste žice, v avgustu 1915 pa na teden 3000 ton, v juliju 1916 vsak teden 7000 ton, je dosegla skupna množina bodičaste žice, ki so jo Nemci v svetovni vojni 1914-18 poslali na fronto, vsega skupaj 600.000 ton ali 60.000 vagonov v vrednosti 330 milijonov mark. Ta množina bodičaste žice bi bila zadostovala, da bi bila nemška država okrog in okrog 65 metrov na debelo obdana z njo. Po vojnih poročilih sodeč, vemo, da je tudi v tej vojni bodičasta žica važno sredstvo za gradnjo vojaških zaprek.

Človek kot radijski oddajnik

Po mnogih študijah in številnih poskusih se je baje nekemu salezijancu, Giovanniju Trioneju, posrečilo sestaviti pripravo, ki je z njo mogoče doznati in izmeriti dolžino radijskih valov, ki jih sleherni človek izžareva in ki so med 0,9 in 10 metri. Novi aparat ima baje poseben pomen za Marconijevo terapijo. Iznajditelj pravi, da si je s to napravo sam na sebi ozdravil čire, da je izboljšal vid in je dosegel močnejšo odpornost epričo bolezni. V poslednjih letih se posebno v Nemčiji opravili več znanstvenih raziskovanj, da bi izmislili valovno dolžino tudi pri ljudeh, ki tega niso dopustili. V takem primeru so izmislili valovno dolžino kar na obleki, ki jo je imel tisti človek na sebi. Z novim aparatom je moči izmeriti valovno dolžino celo na nerojenih otrocih. Mati se v tretjem mesecu nosečnosti navzame tiste talovne dolžine, kakršno ima plod v telesu. Sele čez nekaj mesecev nato dobi spet svojo normalno valovno dolžino nazaj. Tudi valovni dolžini zakoncev sta navadno odvisni druga od druge.

Plastične fotografije

Se malo, pa bo moči videti na tozadevnih evropskih razstavah, kakor javljajo iz Stettina, primere plastičnih fotografij. Slike bodo vidne v profilu kar s prostim očesom brez vsakršnega pripomočka. S tem novim načinom fotografiranja bo dognana tudi rešitev barvastega filma. Kako bodo nove, plastične fotografije poživljale knjige in kako bo to važno za pouk v šolah! V tisku knjig in listov bodo brez dvoma uporabljali samo plastične slike.

Kruh s korenjem.

Dobra kuharica mi je pripovedovala, kako peče kruh s korenjem. Na 3 kg enotne moke dam štiri debele korene. Koren poprej ostrgam in zribam na ribežnju ter skuham do mehkega v elani vodi. Ko je korenje skuhamo, dobro zmešam in z vodo vred vlijem na moko. Potem moko s korenjem prav dobro zmešam, pokrijem s prtičem in pustim, da se zmes nekoliko ohladi. Ohlajeni zmesi pridenem vzchajam kvas, ki sem ga napravila iz 2 dkg kvasa, nekaj žlic mlačne vode in žličke sladkorja. Nato testo prav dobro vnetem in pustim, da dobro vziđe. Iz shajlanega testa napravim štruco in ko ta vziđe, jo neem h peku ali pa spečem v pečici. Kruh s korenjem je priporočljiv posebno zato, ker je korenje ceneje kot krompir. Okus takega kruha je zelo prijetno eladek.

V gostilno na vasi pride gost in pravi: »Lepo vreme imamo danes!«
»To imamo,« je zabundal krčmar, »a drugega nimamo nič, da si ne boste po nepotrebnem usta hladili!«

Plašč in kostim spomladi 1943

»Inter arma silent musae« so dejali v klasični dobi. Ze mogoče, da v hrumu orožja molčijo muze, res pa je, da ne bo izumrlo češčenje lepote, dokler bo le še ena sama ženska na svetu. Zato je brez dvoma resnično, da posebna muza modelistov in lepih žensk ni izgubila svojih pristašev tudi v teh dneh ne. Ona daje navdih, tvori nove zamisli, nove linije, barve in pričara ljubke malenkosti v dušo svojih ljubljencev.

Po cestah hohdijo ženske še vse zavite v

Usoda felahinje

Tednik »Razgled po Libanonu« (»La Revue du Liban«) vsebuje jako nazorne opise življenja sirjskih žen felahov. List pravi: »Po pravu iz korana ne sme biti ženska prodana, izžemana in razlašena. Šega med felahi v srednji Siriji pa zahteva, da ne sme imeti žena nobene lastnine, ker bi jo sicer lahko premočila skušnjava, da bi postala hudožna. Sirjska ženska je »predmet«, ki jo neusmiljeno izkoriščajo. Kot mlado dekle mora opravljati domača in poljska dela. Ko se omoži, pa se ji življenje še poslabša. Njen oče in njeni bratje je nikoli ne izpustijo iz rok, pa čeprav je postala tovarna živina svojega moža. Če dekle dobro opravlja domača in poljska dela, jo imenujejo »šaterac«, to je: »spretna«; če pa ni za delo, pa »hemarac«, to je: »oslica«. Od zmnožnosti kake ženske za delo, zavisi v prvi vrsti kupna cena zanjo. V drugi vrsti pri določanju cene za žensko je njeno zdravje. Njena zunanost je šele na tretjem mestu, njen rod na četrtem. Za dekle srednje kakovosti plačajo povprečno 150 sirjskih funtov, kar bi bilo približno 2400 lir. Za to veslo si felah (egiptovski kmet) lahko kupi ženo, ki je dobra za delo, je zdrava, ni nič pohabljen in je iz razmeroma dobre družine doma. Cene se gibljejo po kakovosti ženske med 400 lirami do več tisoč lir. Felahinja si po poroki ne obeta nič dobrega. Tašča bo z njo trdo ravnala, saj bo mislila le na to, kako bi prišel z delom sinove žene spet tisti denar k hiši, ki so ga bili dali zanjo. Prav tako se bo tašča na mladici skušala maščevati za vsa tista leta trpljenja, ki jih je morala sam nekoč okusati v hiši. Zatorej naglajo tašče ženam svojih sinov čim najtežja dela. Felaske žene so skoraj ves dan na polju, medtem ko njih možje polegajo in lenuharijo. Zvečer se vračajo povsem izžepane domov z edino željo, da bi lahko spale. A potem jih njih možje večidel pretepaajo, saj sicer, kot pravijo, nočejo biti možem poslušane.«

Podobne razmere, kot so opisane tu, so razširjene tudi v Iraku, Palestini, Transjordaniji. Vse te dežele pa so bile desletja dolgo pod vplivom zahodnih demokratičnih držav. V Turčiji in v Iranu, ki sta se po bivši svetovni vojni osamosvojili, je prišlo do tako temeljite emancipacije žensk, da je ondi ženska povsem enakopravna z moškim. Kjer je bil torej orient prepuščen samemu sebi, je zvezel napredek, a pod jerožetvom zahodnih držav je ostalo vse pri starem. List »La Revue du Liban«, ki je v službi vojaških oblasti Levante, nemara ni prav nič pomislil na to, da je njegov opis sramotilna obtožba njegovih gospodarjev samih.

(Frankfurter Zeitung.)

Olieta žre prst, ki jo izkoplje. Zvečer pa tisto prst izloči kot kupček blata na zemljo. Izračunali so, da živi na hektarju travnika 62.215 glist. Na površini 0,62 ha spravijo na dan 10.500 kg prsti. Torej so gliste najboljši orači.

krzno in debele plašče, a njihov smehljaj pred kako izložbo že razodeva skrivnosti bližnje bodočnosti, kakšne bodo takrat, ko bo drevje ozelenelo in se bo razvilo cvetje.

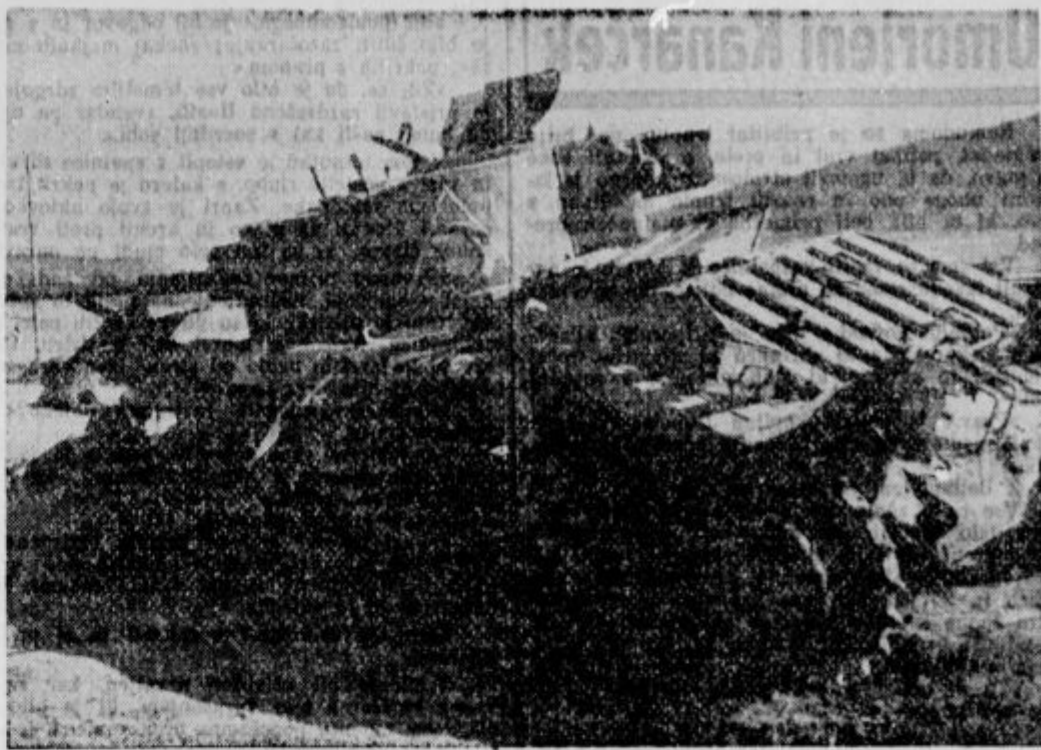
Ali je to lahkomišelnost? Nil Saj se muza zasnovalec novih modelov ujema z današnjimi potrebami in se ne bavi s kakršnimi neprikladnimi čirčurami. Moda je postala bolj preprosta, bolj skromna, a skuša z živimi barvami in okraski to enoličnost poživiti. S temi besedami pa je že nakazano bistvo mode leta 1943.

Predvsem vzamemo v roke tista oblačila, ki jih zdaj predvsem potrebujemo, in sicer si ogledamo plašč in kostum. Kaj je vodilna misel letošnje mode? Poglavitna je preprosta, skladna linija, ki je spojina z osvežujočo ženskostjo. Tako vidimo, na primer, številne plašče v mehkih, širokih gubah, ki jih preprosta linija vpliva mladostno in vedro. Nekateri plašči nimajo ne ovratnika ne ašone. Izza gladkega, z enim samim gumbom zapetega obroba krog vratu sili na dan svetla, pisana ovratnica. Semkaj spada tudi fasona, ki se zadaj gladko oprilega tičnika, a ima spredaj prav majhen izrezan trikot, in pa teko zvanj ovek, deški ovratnik. Iz lahkih, pomladanskih blagov je moči napraviti slikovite učinke. Videti so paletotni vzorci. V gladke dele v podpaduhi je krog in krog vstilo nabrano blago. Ženkost je poudarjena le z nabranima žepoma na bokih.

Brez dvoma je mnogo takih žensk, ki nimajo odvisnega blaga za gube in nabranke. Te se bodo držale tesnih plaščev oblike redingot. Izrez sega globoko, široki rokavi so v zapetju nabrani. Oba žepa na bokih poživljata pomladanski poudarek. Oba tipa mode pa združujejo plašči gladkega kroja, ki so prepasani. Imajo možko fasono ali deški ovratnik in ti so prav za prav zmajali modern.

Ta temeljna načela letošnje mode se uveljavljajo tudi pri kostumih. Zaradi preprostosti je letošnji kostum bolj osvežujoč in veder. Krila so kratka, gladka, nekateri malce zvončasta. Poleg ozkih, oprijemajočih se klasičnih kostumov imamo tudi paletoje, ki so jako ohlapne, v pasu nabrane, prepasani, kratki in za vratom do vrha zapeti.

Vsa ta pomladanska oblačila pa poživlja pomladanska moda z najrazličnejšimi svečili barvami. Široki plašči, paletoji, jopice so podložene z najbolj pisano podlogo. Čim bolj pa bo vreme toplo, tem večja bo živahnost barv, tako da bo z njimi zabrisana stroga preprostost kroja in načina izdelave.

Velik ameriški tank, ki ga je uničilo italijansko letalo na fronti v Tunisu.

»Slovenčeva« športna posvetovalnica

Telesna vzgoja otrok. — Za otroke bi radi postavili na dvorišče telovadno orodje, da bi bolj radi ostajali doma in da bi lepše rasli. Vprašajte, kakšna vrsta telovadnega orodja bi bila najbolj priporočljiva. Če imate kaj več prostora, jim napravite jamo za skakanje in jih navdušite za skakanje v višino, v daljino in v globino. Če pa vam gre za orodno telovadbo, tedaj vam priporočam univerzalno orodje, ki združuje drog, kroge, gugalnico, plezalno lestev in plezalni drog. Natančen opis takega orodja boste našli v Kuretovi knjigi Veselja dom II. del, stran 386. Tam boste našli tudi uporabna navodila za otroško telovadbo. (G. K. — Lj.)

Najhitrejši plavalci na 1500 m prosto. — V Vaši tabeli vam manjkajo časi, katere so dosegli najboljši plavalci na 1500 m prosto. Vpisati boste morali naslednja tri imena: Tatos 19:45,5 min., Močan 20:31,8 min in Veghazi 20:32,4 min. (K. P.)

Kneippova gimnastika. — Slišali ste, da je tudi Kneipp izdelal svoj sestav domače telovadbe. Kakšna je njegova gimnastika in ali je še vedno priporočljiva? — O Kneippovih delih sem mnenja, da so vredna branja, čeprav nimajo vsa njegova izvajanja znanstvene podlage. Njegova navodila za domačo telovadbo pa so zelo skromna in so tudi že zastarela. Kneipp priporoča proste vaje, vaje s palicami, vaje z ročkami in še posebne vaje z vrvoj, na kateri vise uteži. Vsekar boljše kot nič, našli pa boste v domači strokovni literaturi bolj učinkovito izbiro vaj in sodobnejša navodila za izvedbo jutranje ali večerne domače telovadbe. (B. S.)

Tekač na 800 m. — Proga na 800 m je zelo lepa, spada pa med najnapornejše. Vaša leta so primerna za urjenje teka na srednje proge, po podatkih pa, ki ste mi jih poslali, sklepam, da ne boste dosegli kaj boljših uspehov na tej progi. V tekih na 800 m se obnesejo sami oni atleti, ki imajo dolge okončine, ki so precej visoki, vitki in srednje teže. Pri Vaši teži in postavi priporočam, da se poskusite v tekih od 100 do 400 m. Trenirajte eno leto, potem pa se bo izkazalo, katere vrsta krajših tekov vam najbolj leži. (S. H.)

Kaj bo letos z mednarodnimi tekmami? — Pred nekaj tedni ste brali v listih v mednarodnem nogometnem sporedu za l. 1943. Z ozirom na najnovejšo odredbo, ki sta jih izdala nemški športni vodja in predsednik italijanskega olimpijskega odbora, je treba računati s tem, da Nemci in Italijani do nadaljnjega ne bodo sodelovali na mednarodnih ali na meddržavnih tekmah. Podrobnejše o tem boste našli v včerajšnjem »Slovenec« pod naslovom šport in totalna vojna. (Z. T.)

Dopolnilni šport za plavalce. — Veseli me, da ste načeli vprašanje priprave plavalcev na poletno sezono. Zanimajo Vas vaje in panoge športa, ki so priporočljive za plavalce, ki bo imel možnost urjenja v vodi šele z začetkom poletja. Plavalec ne sme imeti trdih mišic, ne smejo biti

Ladoumeque je postal pojoči — tekač

Kdo se ne spominja francoskega tekača Ladoumequea, ki je postavil pred desetimi leti svetovne rekorde v tekih na srednje proge? Kot tekač je bil zelo slaven, in emo tudi v naših listih marsikdaj poročali o njegovih uspehih. Pozneje ga je zgrabil amaterski paragraf in Ladoumeque je postal poklicni tekač. Prišlo nam je tudi na uho, da je prosil atletsko zvezo za pomilostitev, naletel pa je na trda srca. Med tem je njegova telesna zmogljivost opešala in Jules Ladoumeque se je lotil novega poklica. Posvetil se je petju in sedaj zabava pariške poslušalce v neki mali operi.

Kot pevec seveda ni postal tako slaven, kot zanimiv. Kot nekdanjega tekača, ki je prešel v tabor umetnikov, so ga obiskali časnikarji, katerim je povedal svojo življenjsko zgodbo takole:

»Ko so sklenili premirje, em postal brez dela in jela. Premišljeval sem o mnogoterih športnikih, ki so si služili svoj vsakdanji kruh z umetnostjo. Spomnil sem se Emilija Spalle, ki poje v milanski Scali, in ki je bil prej boksaar; spomnil sem se tudi Duhourja, Rigoulota in Marcela Thila. Stisnil sem zobe. Po resnici vam povem, da mi ni bilo nikoli v življenju postlano s cvetjem. Začel em študirati petje in em vadil dan za dnem. Jasno mi je postalo, da ne bom mogel živeti od svojih litrih nog. Spomnil sem se radija in postal sem pevec.

Pozneje sem prišel k opereti. Potovali smo po južni Franciji in dosegli marsikateri uspeh. Uvidel sem, da me ljudje še niso pozabili. Tega se zavedam, da ljudem ni bilo na tem, da bi videli ali slišali pevca Ladoumequea; miellli so samo na športnika, ki se je lotil petja. Ostal sem pri lahki muzi, in mi tudi ne pride na misel, da bi pel kaj težjega. Ljubavne pesmi pojem samo v radiu, kjer me ljudje ne vidijo. Če pa nastopam javno, tedaj vem, da pričakujejo poslušalci od mene pesmi o borbi, o športu, o naravi. Kratkotomalo, ležijo mi samo možate pesmi. Najbrže bom ostal pri tem in se mi ne zdi tako važno, da bi postal velik umetnik ali kaj podobnega. Več mi je na tem, da nastopam na odru v zvezi s športnimi motivi in da vršim propando za to, kar mi je bilo najljubše, za šport. Ostal bom samo pojoči tekač, nikoli pa ne tekajoči pevec.«

Krožil sem ter se obenem nižal. Spoznal sem, da se vije dim z gore, kjer je bilo premalo prostora za pristanek. Tudi bi pristanek sam za naju najbrž ne bil prav varen. Poletel sem pa le v tako blizino, da sem blizu dima opazil človeka.

Še skrbneje sem naravnal letalo v smeri proti dimu. Človek, ki sem ga opazil, je vrgel cel kup suhljadi na ogenj. Dim je s povečano močjo udaril kvišku. S tem mi je bil cilj še bolj viden in lažje sem ravnal letalo.

S. S. VAN DINE:

Umorjeni Kanarček

Nemudoma se je približal truplu, ga hitro pregledal, potipal vrat in prste, premaknil roke in glavo, da bi ugotovil otrplost in končno je iztegnil uboge ude in položil truplo na divan v lego, ki bi bila bolj primerna za natančen pregled.

Vsi smo se vrnili v spalnico in Heath je namignil izvedencema za prsne odtise, naj gresta z njim.

»Poglejte povsod,« jima je priporočil. »Predvsem pa preiščite to skrinjico za dragulje, ročaj grebljice in skrinjo, ki stoji na mizi v sosedni sobi.

»Prav,« je pristal kapitan Dubois, »začneta tukaj, medtem ko ima zdravnik opravka v drugi sobi.«

Z Bellamyjem sta se spravila na delo.

Vse naše zanimanje se je osredotočilo na njegovo delo. Dobrih pet minut smo ga opazovali, ko je proučeval zvite stranice skrinjice in gladek ročaj grebljice. Predmete je previdno držal na koncu in z lebo ob očesu natančno opazoval ob svitu žepne svetilke površino predmetov. Končno je odložil grebljico in skrinjo in jih gledal s temnim očesom.

»Tu ni nobenega odlisa,« je izjavil. »Vse je bilo očisto.«

»Saj sem si to že predstavljala,« je zagodrnjal Heath. »To je mojstrsko delo!« Nato se je okre-

nil k drugemu izvedencu: »Ali ne najdete ničesar, Bellamy?«

»Nič pomembnega,« je bil odgovor in v glasu je bilo čutili razočaranje; »nekaj majhnih madežev, pokritih s prahom.«

»Zdi se, da je bilo vse temeljito zdrgnjeno,« je pristaval razdraženo Heath, »vendar pa upam, da bomo našli kaj v sosednji sobi.«

V tem trenutku je vstopil v spalnico zdravnik in vzel s postelje ruho, s katero je pokril truplo umorjene mladenke. Zaprl je svojo aktovko, si posadil klobuk na glavo in krenil proti vratom. Kakor človek, ki se mu zelo mudi po opravkih.

»Preprost primer zadavljenja od zadaj,« je dejal v eni sapi. »Odrnjenje na prsni in spredaj na vratu in pritisli, ki so jih povzročili paleci pod zatilnikom. Napad je moral biti nenaden. Dejane se je izvršilo naglo od strani izvedenca, vendar pa ni bilo brez boja.

»Kako si razlagate raztrgano obleko?« je vprašal Vance.

»Ne morem vam pojasniti, morda jo je raztrgala žrtev sama v nagonski kretnji, ko ji je primanjkovalo zraka.«

»To ni zelo verjetno...«

»Zakaj pa ne? Obleka je bila raztrgana in tudi šopek je padel, medtem ko ji je zločinec, ki jo je hotel zadaviti, stiskal vrat z rokami. Kdo drugi naj bi to storil?«

Vance je skomignil z rameni in si prižgal cigareto.

Heath je bil očitno nevoljen, ker se je Vance vmešal s tem vprašanjem, ki je bilo po njegovem mnenju popolnoma brez pomena, je stalvil drugo vprašanje:

»Ali praske na prsni ne dokazujejo, da so ji bili prstani odvzeti s silo?«

»Lahko mogoče. Praske so čisto sveže. Nekaj prask je tudi na levem zapestju in na roki, iz česar bi se dalo sklepati, da ji je bila zapestnica s silo poglobljena z roke.«

»Res je to,« je z vidnim zadovoljstvom dejal Heath. »Tudi je zelo verjetno, da so ji strgali kak obsek ali kaj podobnega z vratu.«

»Morda,« je brezbržno pritrdil zdravnik. »Veržica je odrgnila kožo na desnem ramenu.«

»Kaj pa glede časa?«

»Zločin se je izvršil pred devetimi ali desetimi urami. Torej približno ob pol dvanajstih... Morda nekoliko prej... Na vsak način ne po ponoči.« Medtem ko je govoril, se je nekajkrat povzpela na prste in s težavo zakrival svojo nestrpnost.

»Zelite še kaj?«

Heath se je za trenutek zamislil.

»Zdi se mi, da je to vse,« je dejal nato. Takoj bom naročil, naj prepeljejo truplo v mrtvašnico. Prosim, vas da bi nam izstavili čimprej mrtvaški list.

»Dobili ga boste še pred poldnem.« Toda kljub navidezni želji, da bi odšel čimprej, se je zdravnik vrnil v spalnico in pozdravil vse navzoče. Za tem je naglo odšel.

Heath je šel za njim do vrat in slišal sem njegov glas, ko je naročil policistu, naj telefonira na higienski oddelk, naj čimprej poskrbijo za prevoz trupla.

»Občudujem tega vašega zdravnika,« je dejal Vance Markhamu. »Kakšna hladnokrvnost! Mi si tukaj mučimo možgane zaradi smrti lepega in nežnega dekleta, zdravnika pa vzemirajo samo

posledice, ki jih more prezgodnje vstajanje povzročiti njegovi prebavi.«

»Čemu naj bi se vznemirjal?« je žalostno dejal Markham. »Saj ga časniki ne nadlegujejo kakor mene... A povej mi, čemu si ga neki spraveval o raztrgani obleki?«

Vance je pozorno opazoval konce svoje cigarete.

»Premišlji nekoliko,« je končno dejal. »Jasno je, da je bila ženska napadena nenadno, kajti če bi se bila borila, bi je ne bil zadavil odzadaj, medtem ko je sedela. Torej sta obleka in šopek brez dvoma bila nepoškodovana, ko jo je napadalec pograbil. Kljub zdravnikovi trditvi pa obleka ni strgana tako, kakor da bi to storila žrtev, ko bi ji primanjkovalo zraka. Če bi jo dušilo, bi bila pretrgala obleko na ta način, da bi vtaknila roko med obleko in kožo ob vratu. Toda, kakor si videl, je spodnje blago nepoškodovano, raztrgane pa so samo čipke na vrhu. Tudi je obleka pretrgana počez, medtem ko bi žrtev pretrgala obleko po dolžini.«

Inšpektor Moran je pozorno poslušal, Heath pa je bil videti razburjen in nestrpen. Jasno je bilo, da polaga malo važnosti na raztrgano obleko.

»Poleg tega pa je še šopek,« je nadaljeval Vance. »Če bi ga bila žrtev odtrgala v boju, bi bil padel na tla, ker, zapomnite si to dobro, se je mladenka branila. Njeno truplo je bilo upognjeno na stran, koleno je bilo zelo skrčeno in čevljiček ji je smuknil z noge. Razumljivo je, da šopek iz svile ne more ostati v naročju gospe, če se tako bori. Tudi če gospe mirno sedijo, njihove rokavice, torbice, robej in prtički navadno smuknejo iz naročja in padejo na tla. Ali se vam to ne zdi verjetno.

ŠPORT

Švicarji v Kekesu

Lepi uspehi švicarskih visokošolcev na smuškem dvoboju z Madžari

V Kekesu na Madžarskem so imeli lepo smuško prireditev, pri kateri so imeli švicarski visokošolci dovolj priložnosti pokazati svoje znanje na smučeh. Po otvoritveni slovesnosti, pri kateri so prisotni zapeli najprej švicarsko in potem madžarsko državno himno, so se podali tekmovalci na start k tekam v smuku. Prva štiri mesta so zasedli Švicarji, med katerimi je bil najspretnjši Niggli, ki je zmagal v 3 min. 22 sek. Prvi Madžar je zasedel peto mesto s časom 3 min. 40 sek. Naslednjega dne pa je prijetno presenetil madžarske gledalce domačin Libig, ki je dosegel prvo mesto v slalomu. Proga je bila 300 m dolga, z višinsko razliko 120 m in s 30 pari kolčev. Libig je zmagal z 79,5 sek., Švicar Niggli pa je zaostal za pol sekunde. Prvo mesto je torej dosegel Madžar, naslednja tri pa švicarski visokošolci. Pri skupni oceni za alpsko kombinacijo je bil Niggli prvi s 322 točkami, naslednja tri mesta so dosegli Švicarji, četrto pa Madžar Libig s 342,5 točkami.

Tako so ponovno pokazali švicarski visokošolci na smuških tekmah v Kekesu, da spadajo med najuspešnejše zimske športnike v Evropi. Njihov moštvo je izževala pri madžarskih gledalcih veliko priznanja in pohvale.

Šport v kratkem

SK Mladika vabi vse svoje aktivne igralce nogometa na sestanek, ki bo v nedeljo, 28. t. m. ob pol 11 v prostorih Mladinskega doma. Udeležba zaradi predstojećih prvenstvenih tekem obvezna!

SK Vič poziva vse člane, da se udeležijo važnega sestanka v nedeljo, 28. t. m. ob 11 v gostilni Oblak, Glinška ul.

Letno nagrado, namenjeno najboljšemu športniku, so podelili Madžari za preteklo leto plavalci Ilonki Novakovi. V ožjo izbiro so prišli nogometaš Bodola, teniški prvak Asbtho in tekač na dolge proge Szilaghy. Sodišče je bilo mnenja, da je mlada Novakova napravila madžarskemu športu največje usluge in ji je zaradi tega priznalo prvo mesto, združeno s častno nagrado. Seveda niso bili vsi športni krogi s tem zadovoljni, kajti po mednarodnih uspehih bi bilo težko zagovarjati, da bi bila Novakova razmeroma boljše od Asbtho ali Szilaghyja. Ta dva spadata namreč med vrhove evropskega športa. Novakova pa precej zaostaja za svojimi tovarišicami na Danskem.

Toni Seelos spada še vedno med najzmogljivejše smuške tekmovalce. V Seefeldu so tekmovali v alpski kombinaciji za spominski zlati prstan. V smuku je bil vrstni red tale: 1. Seyrl, 2. Seer, 3. Seelos. Čeprav je bil Seelos v smuku sam tretji, je pokazal v slalomu, da je še vedno nenadkriljiv. Zmagal je s izvrstnim časom in si zagotovil prvenstvo v alpski kombinaciji. Med dekleti je dosegla najboljši uspeh Gärtnerjeva iz Freiburga.

Povabljeni ste... Prijatelji plavalnega športa v Hannoveru so priredili plavalno tekmo z geslom »Povabljeni ste!«. Tokrat ni šlo za plavalce, ki redno trenirajo, temveč za propagando prirediteljev, namenjenih nogometašem, lahkoatletom, smučarjem, odbornikom in drugim, ki imajo redko kdaj priložnosti, da bi pokazali svoje sposobnosti na tekmah v vodi. Poročajo, da je bil odziv velik, da se je udeležilo plavalnih tekem tudi nekaj ranjencev in da so dosegli lepe uspehe.

Športnikova sodba

Poglej! Ta bi bil pa res lahko izvrsten vratar!

Ketevana, junakinja Georgije

Zgodovina Georgije je prepolna tragičnih primerov, kakršnih ni nemara nikjer več toliko. In če georgijsko ljudstvo še dandanes biva na svetu, se mora za to dejstvo zahvaliti samo svoji žilavosti in tisti skupini svojih junaških sinov in hčera, ki so svoje življenje radi žrtvovali za svojo domovino in so tako zmeraj iznova navdušili svoj narod in mu pomagali premagati številne težave v borbi za obstanek.

Nikjer na svetu ni imela ženska na politično življenje svojega naroda toliko vpliva kot v Georgiji, a tudi iz nobene dežele ni izšlo toliko junaških žena kot iz Georgije. Vse, kar je velikega in lepega v zgodovini georgijskega ljudstva, je v zvezi z žensko. Ženska — sveta Nina — je prinesla v Georgijo krščanstvo; ženska — velika kraljica Tamara — je privedla deželo politično in kulturno do najbujnejše rasti; ženska — vzvišena kraljica Ketevana — je dala svojemu georgijskemu narodu najsvetlejši zgled stanovitosti in spoznavanja. Ali je potem čudno, če potem Georgijci tako spoštujejo ženske in so ondi na najvišjih mestih v družbi?

Sedemnajsto stoletje je na najbolj temnih dob v zgodovini Georgije. Takrat je vladal v Perziji šah Abbas, ki si je prisegel, da bo malo Georgijo podjarmil. Tedaj je imela Georgija obupne boje na treh bojiščih: na jugu proti Turkom, na jugovzhodu in vzhodu proti Perzijcem, a na severu proti kavkaškimi tartarskim tolpom, ki sta jih podžigali Turčija in Perzija. Leta 1618

do 1619 je šah Abbas z velikansko premočjo vdrl v Georgijo, presenetil je malo georgijsko vojno taborišče in je zajel georgijskega kralja Luarsaba. Opustošil je zahodno Georgijo in je odgnal iz georgijske pokrajine Kahetijene več sto tisoč ljudi v Perzijo, na njih mesto pa je naselil Armence in Tatare, da bi si tako utrdil svojo oblast v Georgiji. Med odgnanimi talci je bila tudi nesrečna kraljica Ketevana. V perzijskem mestu Sirasu so vrgli kraljico v ječo, kjer je prebivala svoje življenje do svoje strašne smrti. Prej pa ji je šah sporočil, da naj se odpove krščanski veri in naj postane mohamedanka. Zato pa da jo bo vzel za ženo in jo obsul z vsem bogastvom in sijajem. Kraljica je vse ponudbe odločno zavrnila. Navzile vsem prošnjam in prigovarjanju ministrov je ostala stanovitna. Šah je kar pobesnel in jo je dal v strašnih mukah umoriti.

Stanovitnost te kraljice je napravila velik vtis na tedanji evropski zapad. Zlasti nemški pesniki in dramatik si jo posvetili pesmi in žaloigre. Truplo nesrečne in zglede kraljice Ketevane počiva v Belgiji, kjer jo častijo kot svetnico. Georgijska cerkev obhaja njen praznik na dan 30. septembra.

Evropski zapad je občudoval junaško kraljico in smrt te kraljice je v Georgiji zbudila narodnega duha v novo življenje. Po njej se je georgijsko ljudstvo povzpelo do nove politične višine in duhovnega procveta. In če je postala Georgija kmalu zatem svobodna, se je morala za to zahvaliti edine tej zares vzvišeni ženi in kraljici.

Izjava švicarskega državnega predsednika o položaju države

Bern, 26. febr. s. Ob odprtju razstave ob 100-letnici prve švicarske znanke je imel govor predsednik švicarske državne zveze Celio in v njem poudaril z zadovoljstvom, da je 27 vojskujočih se držav poverilo varstvo svojih koristi Švici, kar pomeni, da ji vsi zaupajo, daširavno je stanje v Švici težko, da, celo težje, kakor je bilo l. 1870 in v vojni od 1914—18. To je borba orjakov, je nadaljeval in izrazil mnenje, da ne deli optimizma tistih ljudi, ki menijo, da je nevarnost vojne že izginila od švicarskih meja. Ti ljudje ne vedo, da je bila Švica pred dobrimi sto leti preplavljena

BERITE IN SIRITE »SLOVENE«!

Kupujte pri naših inserentih

Čitajte in širite »Slovenca«!

Fioravanti TRIESTE
FABBRICA PRODOTTI DOLCIARI
TOVARNA SLASČIC
VIA GAMBINI 29

JANEZEK

Pogreb bo v soboto, dne 27. februarja 1943, ob 4.30 urah popoldne z 24. kapelo sv. Ahaca, na pokopališču k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 25. februarja 1943.

IVAN in MAGDA KUNAVER, starši; JOŠKO, bratovec in ostalo sorodstvo.

Neuklonljivi borec

Suhi krojač je prestrašen pogledal na cesto. Tam je stal francoski vojak s svetilko v roki.

»Za božjo voljo; vendar te ne bodo zaprli, saj nismo storili nič hudega,« je stokala Nikolajeva žena.

»Potolažite se,« je dejal župnik, »poslušajmo najprej, kaj boče.«

»Odprite, mojster Nikolaj,« je klical vojak, ki je na zaklenjena vrata ostro udaril z nožnico meča.

»Pojdite tja gor, prosim vas,« je prosil Nikolaj in poslal svoje somišljenike na podstrešje. Potem je šel dol in odprl vrata.

»Kakšen je ukaz?« je tresoč se vprašal.

»Ali ste vi mojster Nikolaj?« je vprašal vojak.

»Golovo, sem na uslugo.«

»Vi ste krojač?«

»Z dovoljenjem, da, pošten mojster, izučen in vpisan v ceh.«

»To me ne zanima. Pojdite takoj z menoj!«

Krojač je proseče dvignil roke in dejal: »Prosim vas, povejte mi, kaj naj bi bil hudega storil? Pustite me vendar, da bom vzel slovo od svoje žene in se bolj obklek!«

Vojak je v to privolil in tako sta korakala oba kakor četrt ure pozneje po ulici. Krojač je hodil spredaj, vojak s svetilko in sabljo pa za njim.

Prijatelji družine so medtem prišli iz svojega skrivališča in so imeli dovolj dela, da potolažijo stokajočo gospo Nikolajevu, ki je svojega moža

ganljivo ljubila. Toda imela je tudi vzrok za svojo zaskrbljenost. V tistih časih ni bilo nič redkega, da so mirnega nič hudega slutečega mešana vlekli iz postele v ječo ali celo na morišče.

»Ne morem več moliti; o, če bi mogla vsaj moliti,« je stokala žena, »potem bi se morda potolažila!«

»Ostali bomo nekaj časa tu in bomo z vami molili,« je rekel stari duhovnik. Potem so skupaj poklekli in molili žalostni del rožnega venca. Polagoma je ženino razburjenje ponehalo. Zbrani niso slišali, da so se med njihovo molitvijo na cesti slišali hitri koraki. Nenadoma je na vežna vrata večkrat močno potrkalo.

»Sedaj so prišli še pome; Gospod usmili se me!« je vpila žena.

Mladenci so pogledali pri oknu.

»Odprti, jaz sem!« se je zasiljal Nikolajev glas.

»Odprite hitro, vse se je dobro izteklo!«

V sobi je zazvenelo vzklikanje in vajenec je hitel odpirati.

V naslednjem trenutku je stal krojač zopet sredi med svojimi. Toda kakšen je bil! Niti spoznal ga niso več. Njegov obraz je žarel, smejal se je in jokal obenem. V rokah je držal visoko vežji zavoj in klical je: »Hvaljen bodi Bog, češčen bodi Gospod, kakšna sreča, kakšna milost!«

Skakal je po sobi, pritiskal k sebi zavoj, dokler ga ni žena opozorila: »Nikolaj, ali te ni sram pred gospodi! Povej, kaj je bilo!«

»O, kakšna sreča, neizmerna sreča, največja sreča, moj stari slava in čast do smrti!« je klical Nikolaj in se postavil v sredo med prijatelje. Potem je pripovedoval: »Poslušajte, poslušajte, —

najsrečnejši človek sveta sem. Vojak me ni peljal v ječo, ampak v škofjsko palačo!«

»Kaj, kako?« — kjer stanuje sveti oče?« je začuden vprašala njegova žena.

»Nič drugega. Pri vohodu je bila straža. Častnik me je izpraševal, kdo sem, koliko sem star in odkod prihajam. Denar in nož so mi vzeli. Potem me je vojak peljal po stopnicah in po velikem hodniku, kjer so škofove sobe.«

»K papežu?« je vprašal stolni župnik.

»K papeževemu služabniku,« je odvrnil Nikolaj. »To je star mož z belimi lasmi; čakal je name. Ko je vojak odšel, sem moral z njim vstopiti v njegovo sobo. Zasepetal mi je, naj tiho govorim, ker je papež blizu. Pomislite, papež ima samo dve majhni revni sobici, v tretji stanuje služabnik. Odklonil je lepe sobe, ker je vendar ujetnik. Tudi denar, ki mu ga Bonaparte izplačuje vsak mesec, vrača. Samo hrano sprejema kakor vsak ujetnik.«

»In kaj je hotel sluga?« je takoj vprašalo več glasov.

Nikolaj ni odgovoril. Skrbno je položil svoj zavoj na mizo in ga odprl. Notri je bilo zgrnjeno nekaj belega.

»Papeževa obleka, njegov talar!« je prišlo iz njegovih ust.

Vzklik navdušenja je prišel istočasno iz ust vseh navzočih, ki so stali okoli mize, medtem ko je Nikolajeva žena s tresoč se roko držala oljno svetilko in posvetila obleko.

»To moram popraviti!« je rekel Nikolaj. »Jaz in nihče drugi.« Njegova suha postava se je veselo dvignila.

»In ti,« se je obrnil k svojemu nečaku, »ti smrkaš, nepridiprav, ali sedaj vidiš, kako je koristen krojač? Ali boš še kdaj zabavljaj čez naš pobožni in častiljivi stan, ti nevaležni nečak? Ali sedaj uvidiš?«

»Nikoli, stric!« je zatrjeval vajenec; »nikdar več ne bom nič rekel proti vam.«

Nikolaj je sedaj z vsem spoštovanjem vzel belo obleko in jo razvil. Bila je papeževa sutana iz fine bele volne, z malim belim plaščem za čez rame in z dvojnimi rokavi z našivi. Potem je dvignil obleko, da je videl njeno dolžino.

»Oguljena je,« je opazil, »na kolienih, pri komolcu, na ovratniku; manjkajo gumbi, skratka, treba jo je temeljito popraviti. In to moram napraviti jaz, jaz!«

»Toda kako je do tega prišlo?« so vprašali navzoči.

Nikolaj je pripovedoval: »Papež je ta večer postal zelo slaboten. V zadnjem času je preveč molil. Ure in ure je preklečal v bližni kapeli in postal se je kljub starosti kakor svetnik. Morai je leči v posteljo; ko smo ga ta večer videli, se je vprav vračal v svojo sobo. Zdravnik je strogo naročil, da mora tri ali štiri dni ostati v postelji. Bil je vedno slaboten. Strašna vožnja iz Rima v Grenoble in sem je zlomila njegovo moč. Sedaj je lahko komornik uporabil priliko, da je uredil že dolgo potrebno zadevo...«

»Toda ali je to njegova edina sutana?« je začuden vprašal mladi duhovnik.

(Dalje).